

පාලි භාෂාව

01

පළමු වන ශ්‍රේණිය

මූලික පිරිවෙන

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

සියලු ම පෙළපොත් ඉලෙක්ට්‍රොනික් මාධ්‍යයෙන් ලබා ගැනීමට
www.edupub.gov.lk වෙබ් අඩවියට පිවිසෙන්න.

ප්‍රථම මුද්‍රණය 2012
දෙවන මුද්‍රණය 2013
තෙවන මුද්‍රණය 2016
සිව්වන මුද්‍රණය 2017

සියලු හිමිකම් ඇවිරිණි.

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව විසින්
පන්තිපිටිය පැලැන්වත්තේ, නො. 341/1/109
ප්‍රින්ට් වන් (පුද්ගලික) සමාගමෙහි මුද්‍රණය කරවා
ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ගීය

ශ්‍රී ලංකා මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

සුන්දර සිරිබරිනී, සුරැඳි අති සෝබමාන ලංකා

ධාන්‍ය ධනය තෙක මල් පලතුරු පිරි ජය භූමිය රම්‍යා

අපහට සැප සිරි සෙත සදනා ජීවනයේ මාතා

පිළිගනු මැන අප හක්කි පූජා

නමෝ නමෝ මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

ඔබ වේ අප විද්‍යා ඔබ ම ය අප සත්‍යා

ඔබ වේ අප ශක්ති අප හද තුළ හක්කි

ඔබ අප ආලෝකේ අපගේ අනුප්‍රාණේ

ඔබ අප ජීවන වේ අප මුක්තිය ඔබ වේ

නව ජීවන දෙමිනේ නිතින අප පුබුදු කරන් මාතා

ඥාන වීර්ය වඩවමින රැගෙන යනු මැන ජය භූමි කරා

එක මවකගෙ දරු කැල බැව්නා

යමු යමු වී නොපමා

ප්‍රේම වඩා සැම හේද දුරුර ද නමෝ නමෝ මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

நிஜநய லேகின் ரசயேன் மீ பான	லீமீ
கியலா பிதின் னுந் குந் பிழ் கர்	கநிமீ
மகே ரு வு வு வு வு மீ டீ சமீபன்	ரகிமீ
மீ பான பி வு வு வு வு கெநகூ	புரீமீ

அரசின் வெகுமதியாய் நூலிதனைப்	பெற்றேன்
அறிவு பெருகிடவே நூலிதனைக்	கற்பேன்
தாய் நாட்டின் வளமெனவும் நூலிதனைக்	காப்பேன்
பல மாணவரும் பயின்றிடவே நூலிதையே	அளிப்பேன்

From the government, I received this as a gift
 I'll read it, light up my knowledge and practise thrift
 On my county's own behalf, I'll protect the national resources
 And offer this book to another one as a fresh garland of roses

ගරු අධ්‍යාපන අමාත්‍යතුමාගේ පණිවුඩය

පිරිවෙන් මගින් ගිහි පැවිදි දෙපක්ෂයට ම භාෂා, ආගමික හා සාරධර්ම අධ්‍යාපනය ලබා දීම විරාත් කාලයක සිට පැවත ආ බැවින්, පිරිවෙන යනු ශ්‍රී ලාංකික අධ්‍යාපනයේ කේන්ද්‍රස්ථානය බවට පත් විය. එය දේශීය ගිහි පැවිදි ශිෂ්‍ය පරම්පරාව පමණක් නොව විදේශීය විද්‍යාර්ථීන් ද ඥානය කළ විශ්වවිද්‍යාලයක් බඳු ස්ථානයක් විය. එක් එක් යුගයේ අවශ්‍යතා අනුව සකස් වූ විෂයමාලාවක් පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය මගින් සිසුන් වෙත ප්‍රදානය කරනු ලැබිණි. එබැවින් ම එවැනි අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන විශ්ව සම්භාවනාවට පත් විය.

විදේශීය ආක්‍රමණ හමුවේ - විශේෂයෙන් ම පාතුගිසි, ලන්දේසි හා ඉංග්‍රීසි ආක්‍රමණ හමුවේ - පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය ගුණාත්මක වශයෙන් ගිනි වී ගිය බව සැබෑ ය.

එහෙත් 1753 දී ශ්‍රී ලංකාවේ මහණ උපසම්පදාව යළි පිහිටුවීමට ක්‍රියාකළ අසරණ සරණ සරණංකර සංඝරාජ මාහිමිපාණන්ගේ කැපවීම මත පිරිවෙන නැමැති අධ්‍යාපන ආයතනය ශිෂ්‍ය දියුණුවකට පත් ව දෙස් විදෙස් කීර්තියට පත්වීම අප ලැබූ ජයග්‍රහණයකි.

අනෙකුත් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රවලට මෙන් ම පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයට ද නිදහස් අධ්‍යාපන සංකල්පය වචනයේ පරිසමාප්ත අර්ථයෙන් ම අර්ථවත් කිරීම අපගේ පරම අපේක්ෂාවයි. පිරිවෙන් පෙළපොත් නොමිලයේ සැපයීමෙන් රජය ඉහළ වැයක් දැරුව ද එමගින් සමස්ත ජනතාවගේ විනය, සඳාචාරය හා යහපැවැත්ම පිරිවෙන් ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව වෙතින් ඉටු වනු ඇතැයි උදක් ම අපේක්ෂා ඇති ව මෙම පොත ඔබ අතට පත් කිරීමට ලැබීම භාග්‍යයක් කොට සලකන අතර මෙම පොත පරිහරණය කිරීමෙන් ගිහි පැවිදි දෙපාර්ශ්වයට ම අයත් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන්ගේ නැණ ගුණ දියුණු වේවායි ද පතම්.

අකිල විරාජ් කාරියවසම්
අධ්‍යාපන අමාත්‍ය

පෙරවදන

ශ්‍රී ලංකාව තුළ බුද්ධ ධර්මය ස්ථාපිත වීමත් සමග ම වාගේ විහාරාරාම ගොඩනැංවීම ආරම්භ විය. දිවයිනේ ප්‍රධාන විහාරස්ථාන කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් “පිරිවෙන” නැමැති විද්‍යායතනය බිහි වී ඇත. ගිහි පැවිදි දෙපක්ෂයට ම අවශ්‍ය වූ කලා ශිල්ප, භාෂා හා සමය සමයාන්තර ශ්‍රේණයන්, යහපත්, ගුණගරුක සමාජයක් බිහි කිරීමට අවශ්‍ය සාරධර්ම අධ්‍යාපනයක් බෙදා දුන්නේ පිරිවෙන මගිනි. එම සාම්ප්‍රදායික අනන්‍යතාව රැක ගනිමින් ම, කාලීන අවශ්‍යතා ද සපුරාලමින් යහපත් සමාජයක් ගොඩනැගීමේ කාර්යය ඉදිරියට ගෙන යාමට පිරිවෙන ඉටු කරන කාර්යභාරය සුළු කොට තැකිය නොහැකි ය.

සම්භාවනීය අධ්‍යාපන සම්ප්‍රදායයන් රැක ගනිමින් ශිෂ්‍ය නික්මුණු වහන්සේලාගේ මෙන් ම ගිහි සිසුන්ගේත් අවශ්‍යතා සැලකිල්ලට ගෙන අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව පිරිවෙන් සඳහා මෙම පාඨග්‍රන්ථය සම්පාදනය කර ඇත. එම කාර්යය සඳහා දයකත්වය සැපයූ උපදේශක, ලේඛක හා සංස්කාරක මණ්ඩල සාමාජිකයන් සියලු දෙනාට ද අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ට ද මාගේ ස්තූතිය පිරිනමනු කැමැත්තෙමි.

අයි.එම්.කේ.බී. ඉලංගසිංහ

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස් ජනරාල්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ඉසුරුපාය

බත්තරමුල්ල

2017.05.02

නියාමනය හා අධීක්ෂණය

අයි.එම්.කේ.බී. ඉලංගසිංහ මයා

- අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස් ජනරාල්
- අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

මෙහෙයවීම

පූජ්‍ය නාබිරිත්තන්කඩවර ඤාණරතන හිමි

- අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ (පිරිවෙන්)
- අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

ඩබ්ලිව්.ඒ. නිර්මලා පියසිලි මිය

- අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස් (සංවර්ධන)
- අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

සම්බන්ධීකරණය

පූජ්‍ය රංවල පඤ්ඤාවාස හිමි

- පිරිවෙන් අධ්‍යාපන සම්බන්ධීකරණ නිලධාරී
- අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

ඩී.එම්.ජේ. පුෂ්පකුමාර මයා

- සහකාර කොමසාරිස්
- අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

උපදේශක මණ්ඩලය

පූජ්‍ය මැදගොඩ අභයතිස්ස හිමි

- ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය
- පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශය
- ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

පූජ්‍ය මාරතුගොඩ ධම්මානන්ද හිමි

- සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ (පිරිවෙන් - විශ්‍රාමික)
- අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

පූජ්‍ය උතුරාවල ධම්මරතන හිමි

- මහාචාර්ය
- ශ්‍රී ලංකා බෞද්ධ හා පාලි විශ්වවිද්‍යාලය
- හෝමාගම

ලේඛක මණ්ඩලය

පූජ්‍ය කොස්ගොඩ විමලවංස හිමි

- ගුරු උපදේශක
මාර/ ශ්‍රී විමලජෝති මහ පිරිවෙන
මාපලාන
කඹුරුපිටිය

පූජ්‍ය වටගොඩ විජිත හිමි

- පිරිවෙන් අධ්‍යාපන සම්බන්ධීකරණ
නිලධාරී (විග්‍රාමික)
කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය
හඟුරන්කෙත

පූජ්‍ය තිස්සමහාරාමයේ නන්දවිමලතිස්ස හිමි - පරිවේණිකවාර්ය

විද්‍යාදාය මහා පිරිවෙන
මාලිගාකන්ද පාර, කොළඹ 10

පූජ්‍ය රංවල පඤ්ඤවාස හිමි

- පිරිවෙන් අධ්‍යාපන සම්බන්ධීකරණ නිලධාරී
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

සංස්කරණය

රත්න විජේතුංග මහතා

- මහාචාර්ය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
ගංගොඩවිල
නුගේගොඩ

චිත්‍ර, රූප සටහන්

චාල්ස් රණතුංග මයා

- සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ
(සෞන්දර්ය) (විග්‍රාමික)
බස්නාහිර පළාත් අධ්‍යාපන කාර්යාලය
කොළඹ.

පිටකවරය

කේ. පී. ජනිත් හර්ෂාන් සිල්වා මයා

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

පරිගණක තාක්ෂණය

පූජ්‍ය තිස්සමහාරාමයේ නන්දවිමලතිස්ස හිමි - පරිවේණිකවාර්ය

විද්‍යාදාය මහා පිරිවෙන
මාලිගාකන්ද, කොළඹ 10

ආර්. එම්. මාධව ඉසුරු හෙළරුවන් මයා

- අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

කේ. පී. ජනිත් හර්ෂාන් සිල්වා මයා

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

පටුන

01	පාලිභාසා	01
02	සමමාදමානජාතකං	04
03	සමමාදමානජාතකං	08
04	සමමාදමානජාතකං	12
05	මහාමඬගලසුත්තං	15
06	වඤ්ඤා ගාථා	18
07	කචචි තෙ කසසප	25
08	දසසිකකාපදනි	30
09	කසසකො	36
10	බුද්ධානසාසනං	41
11	කාකචණ්ණනිසසරාජා	46
12	පච්චවෙකකණා	51
13	මීගලුද්දකො	57
14	මෙත්තානිසංසං	62
15	කුසලාකුසලං	68
16	කුකකුටො	75
17	මච්ඡරි බ්‍රාහ්මණො	80
18	ධාතුසෙනො නරිසසරො	86

01. පාලිභාසා

පටිමො පාටො

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛ දේශනා ලියා ඇති පොත් හඳුන්වන්නේ ත්‍රිපිටකය නමිනි. ඒවා ලියා ඇත්තේ පාලි භාෂාවෙනි. භාෂාව ලියා දැක්වීම සඳහා අපට අකුරු අවශ්‍ය වේ. පාලි භාෂාවේ අකුරු හතළිස් එකක් (41) දක්නට ලැබේ. මතු දැක්වෙන එම අකුරු නිවැරදි ව උච්චාරණය කරමින් කියවන්න.

පාලි අකරමාලා

පාලි අක්ෂරමාලාවේ අකුරු 41, ස්වර (සරා) ව්‍යංජන (ව්‍යංජනා) යනුවෙන් කොටස් දෙකකට බෙදේ.

ස්වර අටකි (8).

තනිව උච්චාරණය කළ හැකි අකුරු ස්වර නම් වේ.

අ ආ ඉ ඊ උ ඌ ඍ ඎ

ව්‍යංජන තිස්තුනකි (33).

මෙහි ව්‍යංජන අක්ෂර හල් අකුරු ය. ස්වරයක් ආරූඪකර ඇත්තේ කියවීමේ පහසුව සඳහා ය.

ක	ඛ	ග	ඝ	ඞ
ච	ඡ	ජ	ඣ	ඤ
ට	ඨ	ඩ	ඪ	ණ
ත	ථ	ද	ධ	න
ප	ඵ	බ	භ	ම
ය	ර	ල	ව	
ස	හ	ළ	(අ) ට	

- (අකරාපාදයෝ එකචතාළීසං)
- (තපොදනා සරා අට්ඨ)
- (සෙසා ව්‍යංජනා)

1. පාලි හෝඩියේ අකුරු කීය ද?
2. පාලි හෝඩිය කොටස් කීයකට බෙදේ ද?
3. ස්වර අකුරු කීය ද?
4. ව්‍යංශ්‍රේෂ්‍ය අකුරු කීය ද?
5. පහත දැක්වෙන ඡේදය පිටපත් කරන්න.

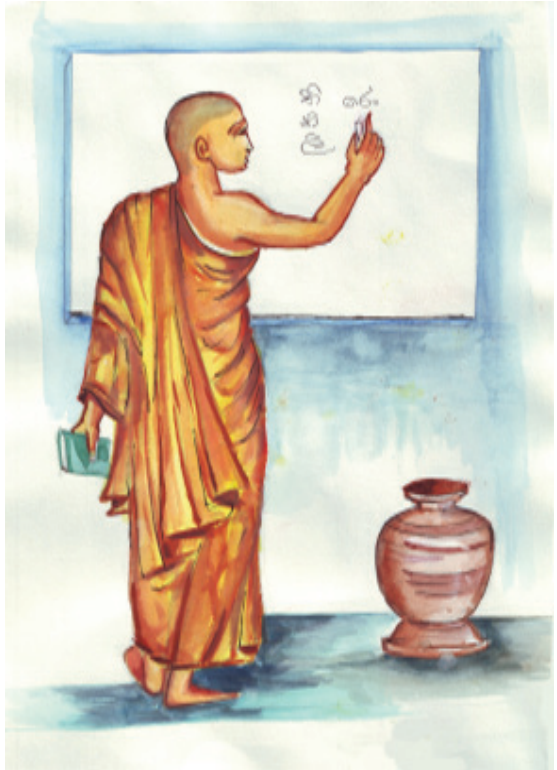
එවං මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා සාව්‍යථීයං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අඤ්ඤතරා දෙවතා අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්තවණණා කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔහාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධීතා ඛො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාහාසි.

6. ඔබ විසින් පිටපත් කරන ලද ඡේදයේ තනි ව යෙදී ඇති ස්වර අකුරු යටින් ඉරක් අඳින්න.
7. පාලි අක්‍ෂරමාලාව නිවැරදි ව ශබ්ද නගා උච්චාරණය කරන්න.
8. එම අකුරු ස්වර ව්‍යංශ්‍රේෂ්‍ය වශයෙන් වෙන වෙන ම මතකයෙන් කියන්න.

02. සමමාදමානජාතකං

දුතියො පාඨො

අතීතෙ ඛාරාණසියං බ්‍රහ්මදත්තෙ රජ්ජං
කාරෙත්තෙ බොධිසත්තො වට්ඨක
යොනියං නිබ්බතතිත්වා අනෙකවට්ඨක
සහසසපරිවාරො අරඤ්ඤ පටි වසති.
තදා එකො වට්ඨකලුදුකො තෙසං
වසනට්ඨානං ගතත්වා වට්ඨකවසසිතං
කත්වා තෙසං සන්නිපතිතභාවං ඤාත්වා
තෙසං උපරි ඡාලං ඛිපිත්වා පරියතොසු
මදුත්තො සබ්බෙ එකතො කත්වා පච්ඡං
පූරෙත්වා ඝරං ගතත්වා තෙ වික්කිණීත්වා
තෙන මූලෙන ජීවිකං කප්පෙති.

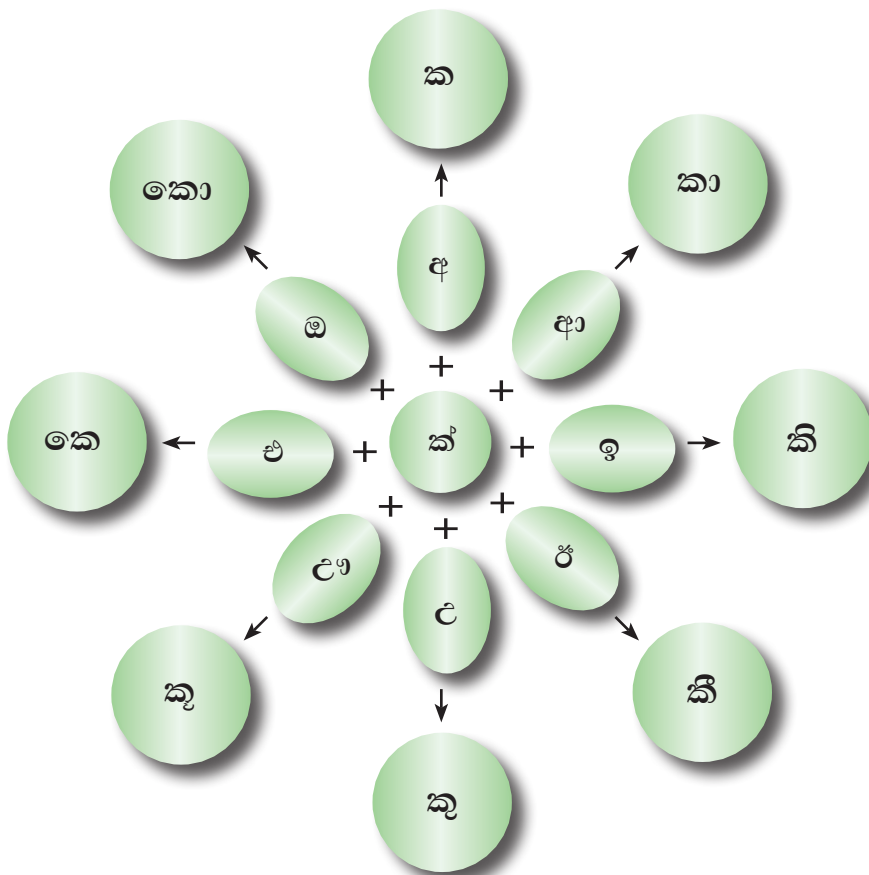
(ජාතකට්ඨකථා සමමාදමානජාතකං)

(කියවීමේ හුරුවට පමණි.)

අක්ෂර නිර්මාණය

ස්වරයක් හා ව්‍යංජනයක් එකතු කිරීමෙන් ව්‍යංජනාක්ෂර උච්චාරණය කිරීමට පහසු වෙයි.

“ක්” අක්ෂරයට ස්වර අකුරු එක් වන ආකාරය පහත සඳහන් රූප සටහන ඇසුරෙන් තව දුරටත් පැහැදිලි කර ගත හැකි ය.

කි+අ = ක	කි+උ = කු
කි+ආ = කා	කි+උඹ = කුඹ
කි+ඉ = කී	කි+එ = කෙ
කි+ඊ = කී	කි+ඔ = කො

පහත දැක්වෙන පාලි වචන බැඳි අකුරෙන් ලියන්න.

කි+ක - කක	මි+බා - මබා	ති+ව - ත්වා	කි+ය - කය
චි+ව - චව	බි+බා - බබා	කි+ධ - කධ	ති+ය - තය
ගි+ග - ගග	පි+පා - පපා	ති+ථ - ත්ථ	පි+ය - පය
ටි+ඨ - ටඨ	ලි+ලා - ලලා	ති+වා - ත්වා	ගි+ය - ගය
භි+භා - භභා	සි+සා - සසා		

අභ්‍යාසය 02 1

1. මේ අකුරු එකතු කර ලියන්න.

1. ගි + අ =
2. පි + ඉ =
3. ඩි + උ =
4. දි + එ =
5. බි + ඔ =

2. මේ අකුරුවල ස්වර ව්‍යංශ්‍ය වෙන් කර ලියන්න.

1. ම = +
2. පා = +
3. සි = +
4. රු = +
5. ති = +

3. පහත දැක්වෙන අකුරු එකට බැඳ ලියන්න.

1. මිම	2. ස්මි	3. ද්ධ	4. ප්ඵ	5. ත්ත
6. ස්සා	7. ක්ක	8. ග්ගො	9. ට්ටො	10. ඡ්ඡො

4. පහත දැක්වෙන පාලි වචන බැඳි අකුරෙන් ලියන්න.

1. අස්සො - (අශ්වයා)	2. ඉස්සරො - (අධිපතියා)
3. කච්ඡපො - (ඉබ්බා)	4. චන්දො - (සඳ)
5. පණ්ඩිතො - (පඬිවරයා)	6. බුද්ධො - (බුදුරජ)
7. බන්ධුලො - (බන්ධුල)	8. රුක්ඛො - (ගස)

5. පහත සඳහන් බැඳි අකුරු වෙන් කර ලියන්න.

1. ඩඩ්	2. කෙක	3. සෙසා	4. ගොග	5. ලොහා

6. සමමාදාන ජාතක කතාවෙහි දැක්වෙන පාලි ඡේදය නිවැරදි ව කියවන්න.

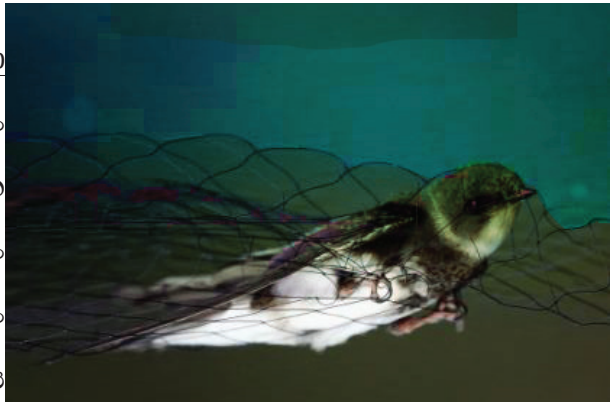
7. එම ඡේදය පිටපත් කරන්න.

8. ඔබ පිටපත් කළ ඡේදයේ ඇති බැඳි අකුරු රවුම් කර පෙන්වන්න.

03. සමමාදමානජාතකං

තතියො පාඨො

අපේක දිවසං බොධිසතො
තෙ වට්ඨකෙ ආහ. අයං
සාකුණිකො අමහාකං ඤාතකෙ
විනාසං පාපෙති. අහං එකං උපායං
ජානාමි, යෙනෙස අමෙහ ගණිතං
න සකඛිසසති. ඉතොදානි පට්ඨාය
එතෙන තුමහාකං උපරි ජාලෙ

බිත්තමතෙන එකෙකො එකෙකසමිං ජාලකඛිකෙ සීසං ධූපෙත්වා ජාලං උකඛිපිත්වා
ඉවජිතට්ඨානං හරිත්වා එකසමිං කණ්ඨකගුමෙබ්බ පකඛිපථ. එවං සතෙන
හෙට්ඨා තෙන තෙන ධාතෙන පලායිසසාමාති. තෙ සබ්බෙ සාධුති
පටිසසුණිංසු.

(ජාතකට්ඨකථා සමමාදමානජාතකං)

(කියවීමේ හුරුවට පමණි.)

විවිධ පද

පාලි භාෂාවේ විවිධ පද හඳුනා ගනිමු.

පද යනු භාෂාවේ යෙදෙන අර්ථවත් කුඩා ම ඒකකය යි. පදයක් යනු තනි අකුරක් හෝ අකුරු සමූහයකි.

1. පද වර්ග හතරකි.

නිදසුන් :-

නාම පද - වෘක්ෂ (සඳ) නිපාත පද - ව (ද)

ක්‍රියා පද - ගව්ශ්වා (යයි) උපසර්ග පද - උප (ලග / දෙවැනි)

- නාම පද පුරුෂ හා වචන වශයෙන් බෙදා වෙන්කළ හැකි ය.

1. ලිංග තුනකි (3) - පුලලිභග, ඉත්තිලිභග, නපුංසකලිභග

2. පුරුෂ තුනකි (3) - පඨම පුරිස, මජ්ඣම පුරිස, උත්තම පුරිස

3. වචන දෙකකි (2) - ඒකවචන, බහුවචන

- නාමපද - නාම ප්‍රකෘතියකට විභක්ති ප්‍රත්‍යයක් එක් කිරීමෙන් නාමපදයක් සෑදෙයි.

උද - 1. බුද්ධ + ඔ = බුද්ධො

2. කුමාර + ඔ = කුමාරො

3. ධම්ම + ඔ = ධම්මො

4. දෙව + ඔ = දෙවො

- ක්‍රියාපද - ධාතුවකට (ක්‍රියාවේ මුල් ස්වභාවයට) ආධ්‍යාත ප්‍රත්‍යයක් එක් කිරීමෙන් ක්‍රියාපදයක් සාදාගත හැකි ය.

උද - 1. පව + ති = පවති

2. වතු + ති = වතුති

3. හස + ති = හසති

4. ධාව + ති = ධාවති

1. පාලි භාෂාවේ පද වර්ග නම් කරන්න.
2. නාම පද හා ක්‍රියා පද පහ බැගින් ලියන්න.
3. පාඨම කියවා එහි ඇති ක්‍රියා පද පහක් ලියන්න.

- නාම (ශබ්ද) විභක්ති 9ක වර්තැගෙයි. එම විභක්ති මෙසේ ය.

පඨමා විභක්තිය	ආලපන විභක්තිය	දූතියා විභක්තිය
තතියා විභක්තිය	කරණ විභක්තිය	චතුස්ථි විභක්තිය
පඤ්චමි විභක්තිය	ඡට්ඨි විභක්තිය	සත්තමි විභක්තිය

- ක්‍රියා පද ප්‍රධාන කාල තුනකට බෙදෙයි.

1. අතීත කාල
2. වර්තමාන කාල
3. අනාගත කාල

මේ පහත සඳහන් නාම පද වගුව කියවා පුහුණුවන්න.

නාමපද						
පුරිස	පුලිඛනනාම		ඉඤ්චිකනනාම		නපුංසකලිඛනනාම	
	ඒකවචන	බහුවචන	ඒකවචන	බහුවචන	ඒකවචන	බහුවචන
පද්ම	බුද්ධො - බුදුරජ	බුද්ධා - බුදුවරු	මාලා - මල්දම	මාලායො - මල්දම්	විතතං - සිත	විතතානි - සිත්
	පිතා - පියා	පිතරො - පියවරු	පූජා - පූජාව	පූජායො - පූජා	පුඤ්ඤං - පින	පුඤ්ඤානි - පින්
	භාතා - සහෝදරයා	භාතරො - සහෝදරයෝ	මාතා - මව	මාතරො - මව්වරු	ඵලං - ගෙඩිය	ඵලානි - ගෙඩි
	හික්ඛු - හික්ඛුව	හික්ඛො වො - හික්ඛුහු	නාවා - නැව	නාවායො - නැව්	සොතං - කත	සොතානි - කත්
	රාජා - රජ	රාජානො - රජවරු	වාචා - වචනය	වාචායො - වචන	දානං - දානය	දානානි - දන
	කලඤ්ඤො - ලේනා	කලඤ්ඤා - ලේන්තු	හරියා - හාරියාව	හරියායො - හාරියාවෝ	පදුමං - පියුම	පදුමානි - පියුම්
	ව්‍යාධො - වැද්දා	ව්‍යාධා - වැද්දෝ	චනිකා - ස්ත්‍රිය	චනිකායො - ස්ත්‍රීහු	පීඨං - පුටුව	පීඨානි - පුටු
	කච්චි - පණ්ඩිතයා	කච්චයො - පණ්ඩිතයෝ	බාලිකා - බාලිකාව	බාලිකායො - බාලිකාවෝ	චනං - චනය	චනානි - චන
	මහාසයො - මහත්මයා	මහාසයා - මහත්වරු	දාරිකා - දූරිය	දාරිකායො - දූරියෝ	පණණං - කොළය	පණණානි - කොළ
	අරි - සතුරා	අරයො - සතුරෝ	දොලා - ඔංචිල්ලාව	දොලායො - ඔංචිල්ලා	නයනං - ඇස	නයනානි - ඇස්
	සර්වනාම					
	සො - ඔහු	තො - ඔවුහු	සා - ඇ	තායො - ඇලා	තං - එය	තානි - ඒවා
	අයං - මොහු	ඉමො - මොවුහු	ඉමා - මෑ	ඉමායො - මෑලා	ඉදං - මෙය	ඉමානි - මේවා
	කො - කවුද	කො - කවරහු ද	කා - කවර තැනැත්තියක් ද	කායො - කවර තැනැත්තියෝ ද	කං - කුමක් ද	කානි - මොනවා ද
	යො - යමෙක්	යො - යමෙක්හු	යා - යම් තැනැත්තියක්	යායො - යම් තැනැත්තියෝ	යං - යමක්	යානි - යම් ඒවා
මජ්ඣිම	ත්වං - නුඹ	තුමෙහ - නුඹලා				
උත්තම	අහං - මම	මයං - අපි				

04. සමෝදරානාමය

වතුකෝ පායෝ

දුතියදිවසෙ උපරි ජාලෙ බිතෙත තෙ බොධිසතෙතන වුත්තනයෙනෙව ජාලං උකඛිපිත්වා එකසමිං කණටකගුමෙබ බිපිත්වා සයං හෙට්ඨාභාගෙන තතො තතො පලායිංසු. සාකුණිකස්ස ගුමබතො ජාලං මොචෙනතසෙසව විකාලො ජාතො සො තුවජහත්ථොව අගමාසි. පුන දිවසතො පට්ඨායපි වට්ඨකා තරොව කරොනති. සොපි යාව පුරියඝාතමනා ජාලමෙව මොචෙනො කිඤ්චි අලභිත්වා තුවජහත්ථොව ගෙහං ගච්ඡති.

(ජාතකට්ඨකථා සමෝදරානාමය)

විභක්ති හැඳින්වීම

විභක්ති යනු නාමයක් විවිධ අර්ථවලට බෙදා දැක්වීමයි. ඉහත පාඩමේ දී එවැනි විභක්ති නවයක් උගනිමු. ඒ අනුව අකාරාන්ත පුරුෂලිංග නාමපදයක් වරනැගෙන අයුරු මෙහි දැක්වෙයි.

අකාරාන්ත පුරුෂලිංග “බුද්ධ” ගබ්දය (බුදුරජ)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	බුද්ධා	බුද්ධා
ආලපන	(හෙ) බුද්ධ, බුද්ධා	(භවනෙනා) බුද්ධා
දුතියා	බුද්ධං	බුද්ධෙ
තතියා	බුද්ධෙන	බුද්ධෙහි, බුද්ධෙහි
කරුණ	බුද්ධෙන	බුද්ධෙහි, බුද්ධෙහි
චතුර්ථී	බුද්ධාය, බුද්ධස්ස	බුද්ධානං
පඤ්චමී	බුද්ධා, බුද්ධමහා, බුද්ධසමා	බුද්ධෙහි, බුද්ධෙහි
ෂට්ඨී	බුද්ධස්ස	බුද්ධානං
සත්තමී	බුද්ධෙ, බුද්ධෙහි, බුද්ධස්මිං	බුද්ධෙසු

අකාරාන්ත පුලලිඛන “බුද්ධ” ශබ්දයේ අර්ථය		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	බුදුරජ	බුදුවරු
ආලපන	(පින්වත්) බුදුරජ	(පින්වත්) බුදුවරුනි
දුතියා	බුදුරජ	බුදුවරුන්
තතියා	බුදුරජ විසින්	බුදුවරුන් විසින්
කරණ	බුදුරජ කරණකොට	බුදුවරුන් කරණකොට
චතුත්ථි	බුදුරජට	බුදුවරුන්ට
පඤ්චමි	බුදුරජගෙන්	බුදුවරුන්ගෙන්
ෂට්ඨි	බුදුරජගේ	බුදුවරුන්ගේ
සත්තමි	බුදුරජ කෙරෙහි	බුදුවරුන් කෙරෙහි

අභ්‍යාසය 04 1

- පාඩමේ ඇති පාලි ඡේදයේ ඉරි ඇඳි පදවල විභක්ති ලියන්න.
- පහත සඳහන් වචනවල බහුවචන දක්වන්න.
 - බුද්ධස්ස
 - බුද්ධං
 - බුද්ධමිති
 - චොරො
 - වාණිජමහා
- මේ පදවල අර්ථ ලියන්න.
 - හෙ බුද්ධ
 - බුද්ධස්ස
 - බුද්ධො
 - බොධිසතෙන
 - වට්ඨකා
- මේවාට ගැළපෙන පාලි වචන ලියන්න.
 - බුදුරජ විසින්
 - බුදුවරුන් කරණකොට
 - බුදුරජ කෙරෙහි
 - කුරුළු වැද්දාට
 - වටු කුරුල්ලෝ

05. මහාමඬගලසුතතං

පඤ්චමො පාඨො

බහු දෙවා මනුසසා ච
මඬගලානි අවිනතයුං
ආකඬබමානා සොථානං
බුද්ධි මඬගලමුතතමං

අසෙවනා ච බාලානං - පණ්ඩිතානඤ්ච සෙවනා
සුජා ච සුජනීයානං - එතං මඬගලමුතතමං

පතිරුපදෙසවාසො ච - පුබ්බෙ ච කතපුඤ්ඤතා
අත්තසමොපණීධි ච - එතං මඬගලමුතතමං

බාහුසචචඤ්ච සිප්පඤ්ච - විනයො ච සුසිකඬිතො
සුභාසිතා ච යා වාචා - එතං මඬගලමුතතමං

මාතාපිතු උපට්ඨානං - පුත්තදරස්ස සඬගතො
අනාකුලා ච කමමනතා - එතං මඬගලමුතතමං

(මහාමඬගලසුතතං)

වචන මාලාව

අසෙවනා	-	සේවනය නොකිරීම
බාලානං	-	අඥාන සත්ත්වයන්ගේ
පූජනියානං	-	පිදිය යුත්තන්ට
පතිරූපදෙස	-	වාසයට සුදුසු ප්‍රදේශ
කතපුඤ්ඤතා	-	කරන ලද පින් ඇති බව
අත්තසමමාපණිධි	-	තමා මනාකොට පිහිටීම
බාහුසච්චඤ්ඤාව	-	බහුශ්‍රැත බව ද
සිප්පඤ්ඤාව	-	ශිල්ප දැනීම ද
සුසිකඛිතො	-	මනාකොට හික්මීම ලද
සුභාසිතා වාචා	-	යහපත් වචන
පුත්තදරසස	-	අඹු දරුවන්ට

පද්මා විහක්තිස

සිව්වැනි පාඩමේ දී අපි විහක්ති නවයක් උගත්තෙමු. ඒවා අපට වැදගත් වන්නේ පාලි වාක්‍ය සාදා ගැනීම සඳහා ය. එසේ ම පාලි වාක්‍යවල අර්ථ හඳුනා ගැනීම සඳහා ය. මේ පාඩමේ සඳහන් වූ ගාථාවල යෙදුණු පද කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

දෙවා, මනුසසා, බාලා, පණ්ඩිතා, මාතා, දෙසං

- ඉහත පද යෙදී ඇත්තේ පද්මා විහක්තියෙනි.
- එම පද ඒකවචන, බහුවචන වශයෙන් දෙවැදෑරුම් ය.
- ඉහත සඳහන් පද පුරුෂලිංග, ස්ත්‍රීලිංග, නපුංසකලිංග යන ලිංගත්‍රයට බෙදා දැක්විය හැකි ය.

අන්‍යාසය 05 1

1. මහාමඬගල සූත්‍රය දේශනා කළේ කාහට ද?
2. පාඩමේ එන ගාථාවල දැක්වෙන මඬගල කරුණු සොයා ලියන්න.
3. එහි දැක්වෙන නාම පද පහක් තෝරා ලියන්න.
4. එහි තිබෙන ක්‍රියා පද දෙකක් තෝරා ලියන්න.
5. එම ගාථා පන්තිය පාලි ථීතිය නොබිඳ තාලයට සජ්ඣායනා කරන්න.

පඨමා විභක්තියේ නාම වර්තැගෙන ආකාරය බලන්න.

පඨමා විභක්තිය		
නාමය	ඒකවචන	බහුවචන
බුද්ධ	බුද්දො	බුද්ධා
අග්ගි	අග්ගි	අග්ගී, අග්ගයො
දණ්ඩි	දණ්ඩි	දණ්ඩී, දණ්ඩිනො
භික්ඛු	භික්ඛු	භික්ඛූ, භික්ඛවො
කඤ්ඤා	කඤ්ඤා	කඤ්ඤා, කඤ්ඤයො
නදී	නදී	නදී, නදියො, නජ්ජා
විතත	විතතං	විතතා, විතෙන, විතතානි
සබ්බ	සබ්බො	සබ්බෙ
ඉම	අයං	ඉමෙ

06. ව්‍යුත්තා ගාථා

ඡන්දියො පාඨො

නමාමි බුද්ධං ගුණසාගරන්තං
සත්තා සදා භොන්තා සුඛි අවෙරා
කායො ඡ්ගුවෙඡා සකලො දුග්ගො
ගව්ඡන්ති සබ්බෙ මරණං අභ්‍යඤ්ච.

ව්‍යුත්තාමි චෙතියං සබ්බං
සබ්බධානෙසු පතිට්ඨිතං
සාරීරිකධාතූ මහාබොධිං
බුද්ධරූපං සකලං සදා

සනසාරප්පදිතෙන	-	දීපෙන තමධංසිනා
තිලොකදීපං සම්බුද්ධං	-	සූජයාමි තමොත්තරං

සුගන්ධිකාය වදන්	-	අනන්තගුණගන්ධිතං
සුගන්ධිනා'හං ගගෙන	-	සූජයාමි තථාගතං

සූජෙමි බුද්ධං කුසුමෙනනෙන	-	පුඤ්ඤාන මෙතෙන ලහාමි මොක්ඛං
පුප්ඵං මිලායාති යථා ඉදමෙම	-	කායො තථා යාති විනාසභාවං

වචන මාලාව

1. ගුණසාගරන්තං - ඒ ගුණ සාගරයට	3. අවෙර - වෙර නැති
2. සදා - සැමදා	4. ඡ්ගුවඡ - පිළිකුල්

5. සබ්බදාන - සියලු තැන

6. පතිට්ඨිත - පිහිටියා වූ

7. සනසාර - කපුරු

8. පදිත්ත - දල්වන ලද

9. දීප - පහන

10. තමධංසි - අඳුර නසන

11. තමොනුද - අඳුර නසන (මෝහ නමැති) 12. සුගක්ඛාය වදනං - සුවඳවත් මුව කමලක් ඇති

13. අනන්තගුණගක්ඛිනං - අනන්ත ගුණයෙන් සුවඳවත් වූ

14. මිලායාති - මැලවෙයි

15. යථා - යම් සේ

16. තථා - එසේ

17. යාති - යයි

ක්‍රියා පද

වාක්‍ය ලිවීම සඳහා නාම පද මෙන් ම ක්‍රියා පද ද අපට අවශ්‍ය වෙයි. දැන් අපි වර්තමාන කාලයේ ක්‍රියා පද පිළිබඳ වටහා ගනිමු. වර්තමාන කාලය යනු දැන් පවත්නා කාලය යි. වර්තමාන කාල ක්‍රියා පදයක් අපට පුරුෂ තුනෙහි වෙන් වෙන් ව බෙදා දැක්විය හැකි ය. ඒ පුරුෂවලට අයත් වර්තමාන කාලයේ ප්‍රත්‍යයන් හයක් (6) ඇත. ඒවා මෙසේ ය.

වර්තමාන කාලයේ ක්‍රියා පද සෑදීම

වර්තමාන කාලික පරසසපද ප්‍රත්‍ය මාලාව

පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	ති	නති
මජ්ඣම පුරිස	සි	ථ
උත්තම පුරිස	මි	ම

- මෙම පාඩමේ අප කියවූ ගාථාවේ “මිලායාති, ගවජනති, නමාමි” වශයෙන් ක්‍රියා පද තුනක් දක්නට ලැබුණි.
- ඒවා වර්තමාන කාලයට අයත් ය.

වර්තමාන කාල ක්‍රියා පදයක් පුරුෂ තුනෙහි වර්තූගෙන අයුරු බලන්න.

පුරිස	ඒකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	භාසති	භාසන්ති
මජ්ඣම පුරිස	භාසසි	භාසථ
උත්තම පුරිස	භාසාමි	භාසාම

පුරිස	ඒකවචන	බහුවචන
ප්‍රථම පුරුෂ	කියයි	කියති
මධ්‍යම පුරුෂ	කියහි	කියහු
උත්තම පුරුෂ	කියමි	කියමු

ක්‍රියාපද භාවිතය පහසු කරගැනීමට අපට නාම පද පුරුෂ තුනෙහි යෙදෙන අයුරු දැනගැනීම වැදගත් වෙයි. ප්‍රථම පුරුෂයේ නාම පදයක් උක්ත වී ඇති විට එම පුරුෂයේ ම ක්‍රියාපදයක් යෙදිය යුතු ය. මධ්‍යම පුරුෂයේ නාම පදයක් උක්ත වී ඇති විට එම පුරුෂයේ ම ක්‍රියාපදයක් යෙදිය යුතු ය. උත්තම පුරුෂයේ ද එසේම ය. පහත වගුව බලා එය තහවුරු කර ගන්න.

පුරිස	ඒකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	සො/ (ඔහු) හෙතෙම මනුසො (මිනිසා) (සියලු ඒකවචන නාම පද)	තෙ/ ඔවුහු (මනුසො/ මිනිස්සු) (සියලු බහුවචන නාම පද)
මජ්ඣම පුරිස	කං (ඔබ වහන්සේ, නුඹ, ඔබ, තෝ)	තුමෙහ (ඔබ වහන්සේලා, නුඹලා, ඔබලා, තෙපි,)
උත්තම පුරිස	අහං (මම)	මයං (අපි)

ඉහත වගු දෙස බලා අපි සරල වාක්‍ය නිර්මාණය උගනිමු.

උදා :-

01. ඔහු කියයි. - සො වදනි.
02. මිනිස්සු කියති. - මනුසො වදනති.
03. නුඹ කියති - තුම වදසි.
04. නුඹලා කියනු. - තුමෙහ වදථ.
05. මම කියමි. - අහං වදමි.
06. අපි කියමු. - මයං වදම.

සර්ව නාම පදයක් හා නාම පදයක් යොදා වාක්‍ය නිර්මාණය කරන අයුරු බලන්න.

- සො ගොපාලො හොති - හෙතෙම ගොපල්ලෙකි.
- අහං හික්ඛු හවාමි - මම හික්ඛුවක්මි.
- අයං රුකො පතති - මේ ගස වැටෙයි.
- කො තුං අසි - ඔබ කවුද?
- ඉමානි අකකරාණි භොනති - මේවා අකරු.

1. පහත සඳහන් වගන්ති සිංහලට නගන්න.

1. බුද්ධා දෙසෙති.	2. දෙවා භාසනති.
3. මනුෂ්‍යා කරොනති.	4. සො කරොති.
5. ඤං කරොසි.	

2. පහත සඳහන් වගන්ති පාලියට නගන්න.

1. මව සෝදයි.	2. මම දුවමි.
3. නුඹලා බලනු.	4. හික්කුළු සක්මන් කරයි.
5. බුදුවරු දේශනා කරති.	

3. නාම පද හා ක්‍රියා පද නිවැරදි ව ගලපා, පාලි වාක්‍ය පහක් නිර්මාණය කරන්න.

4. සර්ව නාම පද හා නාම පද ගලපා වාක්‍ය පහක් නිර්මාණය කරන්න.

5. ඔබ කැමති ක්‍රියා පද දෙකක් වර්තමාන කාලයේ පුරුෂ තුනෙහි වර්තන අර්ථය ලියන්න.

මෙම ක්‍රියාපදවල අර්ථ පාඩම් කරන්න.

1. ගව්‍ය - යයි	11. වංකමති - සක්මන් කරයි
2. ආගව්‍යති - එයි	12. දෙසෙති - දේශනා කරයි
3. ධාවති - දුවයි	13. සයති - නිදයි
4. බාදති - කයි	14. පසසති - බලයි
5. පඨති - පාඩම් කරයි	15. පටිබ්‍රාජකති - අවදි වෙයි
6. ලිඛති - ලියයි	16. ධොවති - සෝදයි
7. භාසති - කියයි	17. භුඤ්ජති - අනුභව කරයි/වළඳයි
8. කරොති - කරයි	18. නිසීදති - හිඳි
9. හසති - සිනාසෙයි	19. හරති - ගෙන යයි
10. තිට්ඨති - සිටියි	20. පූජෙති - පුදයි

07. කළු තෙ කසසප

සත්තමො පාඨො

කළු තෙ කසසප බමනියං? කළු යාපනියං? කළු දුකඛා වෙදනා පටිකකමනති නො අභිකකමනති පටිකකමොසානං පඤ්ඤායති නො අභිකකමොති? න මෙ භනෙන බමනියං; න යාපනියං; බාලා මෙ දුකඛා වෙදනා අභිකකමනති නො පටිකකමනති; අභිකකමොසානං පඤ්ඤායති නො පටිකකමොති.

සත්තිමෙ කසසප බොජ්ඣංගිනා මයා සමමදකඛානා භාවිතා බහුලිකතා අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බායා නිබ්බානාය සංවත්තනති.

(මහාකසසපකෝර්බොජ්ඣංගසුත්තං)

වචන මාලාව

1. කවචි - කිමෙක් ද? 2. බමනියං - ඉවසිය හැකි 3. යාපනියං - යැපිය හැකි 4. පටිකකමනති - උවදුර (රෝගය) 5. අභිකකමනති - (රෝගය)
වර්ධනය වේද 6. බාළහා - දඩ්ව 7. සමමදකකාතා - මැනවින් කියන ලද | <ol style="list-style-type: none"> 8. භාවිතා - වඩන ලද 9. බහුලීකතා - බොහෝ සෙයින්
පුරුදු කරන ලද 10. අභිඤ්ඤාය - විශිෂ්ට ඤාණයෙන්
දැනගැනීම පිණිස 11. සමෙබ්බාය - අවබෝධය පිණිස 12. සංවත්තනති - පවතින් |
|--|---|

ආලපන විභක්තිය

- කවචි තෙ කසසප බමනියං?
(කාශ්‍යපය, කිම ඔබට ඉවසිය හැකි ද?)
- න මෙ හනෙන බමනියං.
(ස්වාමීනි, මට ඉවසිය නො හැකි ය.)

බුදුරජාණන් වහන්සේ මහාකාශ්‍යප තෙරුන්ට ඇමතීම සඳහා මෙහි කසසප යන පදය යොදා ගෙන ඇත. එසේ ම දෙවැනි වාක්‍යයෙහි හනෙන යනුවෙන් මහාකාශ්‍යප තෙරණුවෝ බුදුරජාණන් අමතති. මෙසේ කෙනෙකු ඇමතීම සඳහා ආලපන විභක්තියේ පද අපි භාවිත කරමු.

පහත උදාහරණ බලන්න.

- හෙ දෙව - පින්වත් දෙවිය,
- හෙ මනුසුස - පින්වත් මිනිස,
- හෙ අසස - එම්බා අශ්වය,
- හවනෙතා සිසසා - පින්වත් ශිෂ්‍යයිනි,
- හවනෙතා ආවරියා - පින්වත් ගුරුවරුනි,

ආලපන විභක්තියේ නාම වර්තූගෙන අයුරු බලන්න.

ආලපන විභක්තිය		
නාමය	ඒක වචන	බහු වචන
බුද්ධ	(හෙ) බුද්ධ, බුද්ධා	(හවනෙතා) බුද්ධා
අග්ගි	(හෙ) අග්ගි,	(හෙ) අග්ගී, අග්ගයො
දණ්ඩි	(හෙ) දණ්ඩි	(හෙ) දණ්ඩී, දණ්ඩිනො
භික්ඛු	(හෙ) භික්ඛු	(හවනෙතා) භික්ඛු, භික්ඛුවෙ, භික්ඛුවො
කඤ්ඤා	(හොති) කඤ්ඤා	(හොති) කඤ්ඤා, කඤ්ඤයො
නදී	(හොති) නදී	(හොති) නදී, නදියො, නජ්ජා
චිත්ත	(හෙ) චිත්ත, චිත්තා	(හෙ) චිත්තෙ, චිත්තානි

ආලපන විභක්ති පද භාවිත කොට සෘදා ඇති මෙම වාක්‍ය බලන්න.

- හෙ මිත්ත, ඉඳ ආගව්‍යසි.- පින්වත් මිත්‍රය, මෙහි එන්න.
- හෙ පුරිස, කිං ආගව්‍යසි.- පින්වත් පුරුෂය, ඔබ එන්න.
- හවනෙතා සිසසා, තුමෙහ ලිඛථ.- පින්වත් සිසුනි, ඔබලා ලියවු.

අභ්‍යාසය 07 1

1. සිංහලට නගන්න.

1. හෙ කුමාර, ඉඳ තිට්ඨසි.
2. හෙ භූපාල, කිං ඉතො නිකඛම.
3. හෙ ආනඤ්ඤ, කො අයං?
4. හෙ ආචරිය, අයං පඤ්ඤා.
5. හවනෙතා කුමාරා, තුමෙහ ධාවථ.

2. පාලියට නගන්න.

1. පින්වත් කුමාරය, ඔබ කවරෙක් ද?
2. පින්වත් යහළුව, මම සෝරත.
3. එම්බා අශ්වයානි, තොපි දුටුවු.
4. පින්වත් මහ ඇමතිතුමනි, හිඳගන්න.
5. එම්බා සේවකය, මෙතැනින් යන්න.

3. ආලපන විභක්ති පද යොදා ඔබ කැමති වාක්‍ය පහක් නිර්මාණය කරන්න.

4. ඔබ කැමති නාම දහයක් ආලපන විභක්ති රූපයෙන් ලියන්න.

මෙම ශබ්දය වාචෝද්ග්‍රහණය කරන්න.

ඉකාරාන්ත පුලිඛග “අග්‍රි” ශබ්දය (ගිනි)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	අග්‍රි	අග්‍රී, අග්‍රයෝ
ආලපන	(නෙ) අග්‍රි	(නෙ) අග්‍රී, අග්‍රයෝ
ද්‍රතියා	අග්‍රිං	අග්‍රී, අග්‍රයෝ
තතියා	අග්‍රිනා	අග්‍රීනි, අග්‍රීනි
කරණ	අග්‍රිනා	අග්‍රීනි, අග්‍රීනි
චතුස්ථී	අග්‍රිනෝ, අග්‍රිස්ස	අග්‍රීනං
පඤ්චමී	අග්‍රිනා, අග්‍රිමනා, අග්‍රිසමා	අග්‍රීනි, අග්‍රීනි
ෂට්ඨී	අග්‍රිනෝ, අග්‍රිස්ස	අග්‍රීනං
සත්තමී	අග්‍රිමිනි, අග්‍රිසමිං	අග්‍රීසු, අග්‍රීසු

08. දසසිකධාපද්‍යනි

අට්ඨමො පාඨො

බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.

ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.

සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.

දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.

දුතියමපි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

තතියමපි බුද්ධං සරණං ගවණාමි.

තතියමපි ධම්මං සරණං ගවණාමි.

තතියමපි සංඝං සරණං ගවණාමි.

1. පාණාතිපාතා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.
2. අදිනනාදානා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.
3. අබ්‍රහමචරියා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.
4. මුසාවාදා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.
5. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.
6. විකාලභොජනා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.
7. නචචගීතවාදිතවිසුකදස්සනා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.
8. මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභුසනට්ඨානා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.
9. උච්චාසයන මහාසයනා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.
10. ජාතරූපරජතපටිගගහණා වෙරමණී සිකඛාපදං සමාදියාමි.

වචන මාලාව

1. දුතියං - දෙවනුව	6. පාණාතිපාත - ප්‍රාණඝාතය
2. තතියං - තෙවනුව	7. අදිනනාදාන - නොදුන් දේ ගැනීම
3. සරණ - පිහිට, සරණ	8. අබ්‍රහමචරිය - බඹසර නො හැසිරීම
4. අට්ඨ - අට	9. මුසාවාද - බොරුකීම
5. අපි - ද	10. සුරාමෙරය - රහමෙර

11. මජ්ඣ - මදය

14. විලෙපන - විලවුන්

12. නවව - නැටීම

15. ඡාතරුපරජන - රන්රිදී මසු කහවණු

13. විසුකදස්සනා - විහිළ දර්ශන

16. පටිගගහණ - පිළිගැනීම

දුතියා විභක්තිය

අහං බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි

මෙම වගන්තියේ “බුද්ධං සරණං” යන පද දෙක ම යෙදී ඇත්තේ දුතියා විභක්තියෙනි. වාක්‍යයක සාමාන්‍යයෙන් පද දෙකක් හෝ තුනක් වත් තිබේ.

ක්‍රියාව කරන්නා

කරන දෙය

ක්‍රියා පදය

- මේ පද තුනෙන් “කරන දෙය”, අපි පාලියෙන් යොදන විට දුතියා විභක්තියෙන් යොදමු.
- **කුමහකාරො සටං කරොති**
(කුඹ්ලේකරු කළය සාදයි.)
- **අහං බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි**
(මම බුදුරජාණන් වහන්සේ සරණ යමි.)
- මේ වගන්තවල ක්‍රියාපද “සාදයි” “යමි” යනුවෙන් ඇත. එම නිසා “කරන දෙය” දැක්වූ හා පැමිණෙන තැන දැක්වෙන පද දුතියා විභක්තියෙන් යොදනු ලැබේ. මේ අනුව ක්‍රියාවෙන් යටත් වන පද දුතියාවෙන් යෙදේ.

දුතියා විභක්ති පද වාක්‍යවල යෙදෙන අයුරු බලන්න.

- අහං වඤ්ඤා පසසාමි - මම සද බලමි.
- සිසෙසා හතනං භුඤ්ජති - ශිෂ්‍යයා බත් අනුභව කරයි.
- ආචරියො අකකරං ලිබති - ගුරුවරයා අකුරක් ලියයි.
- මිතෙනා ගාමං ගවස්සති - මිත්‍රයා ගමට යයි.
- අසෙසා නගරං ධාවති - අශ්වයා නගරයට දුවයි.

දුතියා විභක්තියේ නාම වර්ණගෙන අයුරු බලන්න.

දුතියා විභක්තිය		
නාමය	ඒකවචන	බහුවචන
බුද්ධ	බුද්ධං	බුද්දෙ
අග්‍රි	අග්‍රිං	අග්‍රී, අග්‍රයො
දණ්ඩි	දණ්ඩිනං, දණ්ඩිං	දණ්ඩී, දණ්ඩිනො
භික්ඛු	භික්ඛුං	භික්ඛු, භික්ඛවො
කඤ්ඤ	කඤ්ඤං	කඤ්ඤ, කඤ්ඤයො
නදී	නදිං	නදී, නදියො, නජ්ජා
විතත	විතතං	විතෙන, විතතානි
සබ්බ	සබ්බං	සබ්බෙ
ඉම	ඉමං	ඉමෙ

1. සිංහලට නගන්න.

1. ධනපාලෝ <u>ගෙහෙ</u> ගව්ෂති.	2. දාසෝ <u>රුක්ඛං</u> ඡිඤ්ඤති.
3. සුදෝ <u>භත්තං</u> පචති.	4. යාවකෝ <u>ඔදනං</u> යාවති.
5. මනුස්සෝ <u>කම්මානි</u> කරොන්ති.	

2. පාලියට නගන්න.

1. ගොවියා <u>කුඹුරට</u> යයි.	2. කම්කරුවා <u>වැඩ</u> කරයි.
3. ගොපල්ලා <u>එළුවෙකු</u> ගෙන යයි.	4. දරුවා <u>මලක්</u> කඩයි.
5. හික්ෂුව <u>පන්සලට</u> වඩයි.	

3. ඔබ දන්නා දූතියා විභක්තෘන්ත පද යොදාගෙන වගන්ති 5ක් නිර්මාණය කරන්න.

4. මේ පදවල දූතියා විභක්තෘන්ත රූප ලියන්න.

1. නර (මිනිසා)	2. කපි (වඳුරා)
3. ආචරිය (ගුරුවරයා)	4. පඤ්ඤ (ප්‍රඥාව)
5. එලං (ගෙඩිය)	

5. දූතියා විභක්ති නාමපද වගුව ශබ්දනගා කියවන්න.

මෙම ශබ්දය වාච්‍යාද්‍රව්‍යයන් කුණාටු

උපරාජ්‍ය පුලිඛ "හිඬු" ශබ්දය (හිඬුව)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	හිඬු	හිඬු, හිඬුවො
ආලපන	(හෙ) හිඬු	(හවනෙතා) හිඬු, හිඬුවෙ, හිඬුවො
දුතියා	හිඬුං	හිඬු, හිඬුවො
තතියා	හිඬුනා	හිඬුහි, හිඬුහි
කරණ	හිඬුනා	හිඬුහි, හිඬුහි
චතුර්ථී	හිඬුනො, හිඬුසස	හිඬුනං
පඤ්චමී	හිඬුනා, හිඬුමහා, හිඬුසමා	හිඬුහි, හිඬුහි
ඡට්ඨී	හිඬුනො, හිඬුසස	හිඬුනං
සත්තමී	හිඬුමහි, හිඬුසමිං	හිඬුසු, හිඬුසු

09. කසසකො

නවමො පායො

එකසමී. ගාමෙ එකො
කසසකො වසති. සො සිරිදාසො
නාම. තසස එකො පුතො
භවති. සො සුනඤ්ඤා නාම. එකදා
සිරිදාසො පුතොන සද්ධිං. තසස
බෙතනං ගව්ඡති. බෙතො කමමං
කඤ්ඤා සො පව්ඡා ගෙනං ආගව්ඡති.
අථ බො සුනඤ්ඤා නාම පුතො
තසස මාතුයා සහ ආපණං ගව්ඡති.

තදා තසස මිත්තා මගෙහි කීළනති. සිරිදාසසස පුතතසස ව එතදහොසි, “අහං ව
මම මිත්තොන සද්ධිං කීළිතුං ගව්ඡාමි” අථ මාතරං වජ්ඣො සො මිත්තොහි සහ
කීළිතුං ගව්ඡති.

වචන මාලාව

1. එකසමී - එක්තරා	4. නාම - නම්
2. ගාම - ගම	5. එකදා - එකදවසක්
3. කසසක - ගොවියා	6. සද්ධිං - සමග

7. බෙතනං - කුඹුර	12. කීළති - ක්‍රීඩා කරයි
8. කඛා - කොට	13. එතදනොසි - මෙසේ සිත් විය
9. පවජා - පසුව	14. මාතරං - මව්
10. ආගච්ඡති - පැමිණෙයි.	15. වජ්ඣා - වැඳ
11. ආපණ - කඩය	11. දහරො - ලදරුවා

තතියා විභක්තිය

කසසකො පුතෙනන සද්ධිං බෙතනං ගච්ඡති

(ගොවියා පුතා සමග කුඹුරට යයි.)

- තතියා විභක්තියෙන් “විසින්”, “සමග” යන අර්ථය යෙදේ.
- “සමග” යන අදහස වචනයකට දීමට අපි ‘සද්ධිං, සහ’ යන නිපාත පද ද භාවිත කරමු.
- එය යෙදිය යුත්තේ තතියා විභක්තාන්ත පදයක් සමග ය.
- එනිසා “පුතන” ශබ්දය “පුතෙනන” යනුවෙන් තතියාවෙන් තබා ඇති බව ඉහත වාක්‍යයෙන් පෙනේ.

තනියා විභක්ති පද යොදා සැකසූ පහත වගන්ති බලන්න.

- සො මිනෙතන සද්ධිං ගව්ජති - ඔහු මිතුරා සමග යයි.
- අහං මාතුයා සද්ධිං ගව්ජාමි - මම මව සමග යමි.
- මාතා දාරකෙන සහ සලලපති - මව දරුවා සමග කතා කරයි.
- ආචරියො සිසෙසහි සහ ලිබති - ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයන් සමග ලියයි.
- සො සිරිදාසෙන සද්ධිං භුඤ්ජති - හෙතෙම සිරිදාස සමග අනුභව කරයි.

තනියා විභක්තියේ නාමපද වර්තමාන අයුරු බලන්න.

තනියා විභක්තිය		
නාමය	ඒකවචන	බහුවචන
බුද්ධ	බුද්දෙන	බුද්දෙනි, බුද්දෙනි
අග්ගි	අග්ගිනා	අග්ගිහි, අග්ගිහි
දණ්ඩි	දණ්ඩිනා	දණ්ඩිහි, දණ්ඩිහි
හික්ඛු	හික්ඛුනා	හික්ඛුහි, හික්ඛුහි
කඤ්ඤ	කඤ්ඤය	කඤ්ඤහි, කඤ්ඤහි
නදී	නදියා, නජ්ජා	නදීහි, නදීහි
විතත	විතෙතන	විතෙතහි, විතෙතහි
සබ්බ	සබ්බෙන	සබ්බෙනි, සබ්බෙනි
ඉම	අනෙතන, ඉමිනා	එහි, එහි, ඉමෙහි, ඉමෙහි

1. සිංහලට නගන්න.

1. අහං සිසෙසන සද්ධිං වන්දාමි.
2. මිතොතා ආනන්දෙන සහ ගව්ඡති.
3. ක්වං දාසෙන සහ ගව්ඡසි.
4. දහරො මාතුයා සද්ධිං සයති.
5. තෙ කසසකෙන සද්ධිං බෙතතං ගව්ඡන්ති.

2. පාලියට නගන්න.

1. නුඹ සිරිදාස සමග යනි.
2. මම සෝරත සමග ගෙදර යමි.
3. ගොවියා මිතුරන් සමග කුඹුරට යයි.
4. කවරෙක් ශිෂ්‍යයා සමග ලියයි ද?
5. ඇමතිවරු රජු සමග කතා කරති.

3. “සහ, සද්ධිං” යන පද දෙක තතියා විභක්ති පද සමග යොදා වාක්‍ය පහක් නිර්මාණය කරන්න.

4. පාඩමේ එන කතාව සිංහලට නගන්න.

5. පිරිත් පොත බලා “සහ” සහ “සද්ධිං” යන නිපාත පද යෙදුණු පාලි වගන්ති සොයා ලියන්න.

මෙම ශබ්දය වාච්‍යාද්‍රව්‍යයක් කරන්න.

ඊකාරාන්ත පුලිඛන “දණ්ඩ” ශබ්දය (දඬු ගත් තැනැත්තා)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	දණ්ඩ	දණ්ඩ, දණ්ඩනො
ආලපන	(හෙ) දණ්ඩ	(හෙ) දණ්ඩ, දණ්ඩනො
ද්වියා	දණ්ඩනං, දණ්ඩිං	දණ්ඩ, දණ්ඩනො
තතියා	දණ්ඩනා	දණ්ඩිහි, දණ්ඩිහි
කරණ	දණ්ඩනා	දණ්ඩිහි, දණ්ඩිහි
චතුර්ථී	දණ්ඩනො, දණ්ඩසස	දණ්ඩිනං
පඤ්චමී	දණ්ඩනා, දණ්ඩිමහා, දණ්ඩිසමා	දණ්ඩිහි, දණ්ඩිහි
ඡට්ඨී	දණ්ඩනො, දණ්ඩසස	දණ්ඩිනං
සත්තමී	දණ්ඩිනි, දණ්ඩිමහි, දණ්ඩිසමිං	දණ්ඩිසු, දණ්ඩිසු

10. බුද්ධානසාසනං

දසමො පාඨො

න හි වෙරෙන වෙරානි
සමමනි'ධ කුදාවනං
අවෙරෙන ච සමමනි
එස ධමමො සනන්තනො

පරෙ ච න විජානන්ති
මයමෙත්ථ යමාමසෙ
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති
තතො සමමනි මෙධගා

සුභානුපසසිං විහරන්තං - ඉන්ද්‍රියෙසු අසංවුතං
භොජනම හි අමතකඤ්ඤං - කුසීතං හීනචිරියං
තං වෙ පසහති මාරො - වාතො රුක්ඛං'ව දුබ්බලං

අසුභානුපසසිං විහරන්තං - ඉන්ද්‍රියෙසු සුසංවුතං
භොජනම හි ච මතකඤ්ඤං - සද්ධං ආරද්ධචිරියං
තං වෙ නප්පසහති මාරො - වාතො සෙලං'ව පබ්බතං

(ධම්මපදය යමක වග්ගය)

වචන මාලාව

1. හි - ඒකාන්තයෙන්	9. යමාමසෙ - (මරුමුවට) යමින යැයි
2. වෙර - වෛරය	10. තතො - එයින්
3. සමමනති - සංසිදෙන්	11. මෙධගා - කලහ
4. ඉධ - මෙහි, මේ ලෝකයේ	12. තඤ්ඤ - එහි
5. කුදාලනං - කිසිදා	13. අසංවුත - නොහික්මුණු
6. සනන්තනො - සනාතන, සදාකාලික	14. අමතකඤ්ඤ - පමණ නොදන්නා
7. විජානාති - දනියි	15. කුසීන - කම්මැලි
8. එඤ්ඤ - මෙහි	16. පසහති - පෙළෙයි
	17. කෙත - කුමකින්

කරුණ විභක්තිය

- වෙරෙන වෙරාති න සමමනති.
(වෛරයෝ වෛරයෙන් නො සංසිදෙති)

- අවෙරෙන වෙරාති සමමනති.
(අවෛරයෙන් වෛරයෝ සංසිදෙති)

මෙම වගන්ති දෙකේ ඉරි ඇඳි පද තබා ඇත්තේ කරණ විභක්තියෙනි. වෛරය සංසිද්ධිමට හේතු වූ කාරණය යන අදහසිනි. “හේතුකොට ගෙන, කරණ කොට ගෙන, උපකාරයෙන්” යන අදහස කරණ විභක්තියෙන් ලැබේ.

කරණ විභක්ති පද යොදා ඇති පහත වගන්ති බලන්න.

- අහං පුළුන් වූදාං පුළුන් - මම මලෙන් වූදාන් පුදමි.
- සො අග්ගිනා කාමපෙති - හෙතෙම ගින්නෙන් දවයි.
- මයං පාදෙහි ගව්ශාම - අපි පා වලින් යමු.
- සිසෙසා හඳුන් ලබති - ශිෂ්‍යයා අතින් ලියයි.
- රාජා රථෙන ගව්ශති - රජතුමා රථයෙන් යයි.

කරණ විභක්තියේ නාම වර්තනාගෙන අයුරු බලන්න.

කරණ විභක්තිය		
නාමය	ඒකවචන	බහුවචන
බුද්ධ	බුද්ධෙන	බුද්ධෙහි, බුද්ධෙහි
අග්ගි	අග්ගිනා	අග්ගිහි, අග්ගිහි
දණ්ඩි	දණ්ඩිනා	දණ්ඩිහි, දණ්ඩිහි
හිකුබු	හිකුබුනා	හිකුබුහි, හිකුබුහි

කැකුකැ	කැකුකැය	කැකුකැහි, කැකුකැහි
නදි	නදියා, නජ්ජා	නදිහි, නදිහි
විතන	විතෙනන	විතෙනහි, විතෙනහි
සබ්බ	සබ්බෙන	සබ්බෙනහි, සබ්බෙනහි
ඉම	අනෙන, ඉමිනා	එහි, එහි, ඉමෙනහි, ඉමෙනහි

අභ්‍යාසය 10 1

- සිංහලයට නගන්න.
 - ආනන්දා හට්ටන සකුණං ආහරති.
 - එසො රටෙන ගාමං ගව්ඡති.
 - කිං පාදෙන මා පහරි.
 - කුමෙහ කෙන ආගව්ඡප්?
 - අහං ඉමිනා පුඤ්ඤකමෙමන මොකකං ලභාමි.
- පාලියට නගන්න.
 - ඇතා පා වලින් දුවයි.
 - ළමයා දණ්ඩෙන් ගසයි.
 - හෙතෙම කුමකින් ගසයි ද?
 - ගුරුතුමා අතින් ගනියි.
 - වඳුරා අත් වලින් ද පා වලින් ද පනියි.
- කරුණ විභක්තයන් පද යොදා වාක්‍ය පහක් සාදන්න.
- පාඩමේ එන ගාථා සිංහලට නගන්න.

5. කරුණ විහක්ති පද යොදා පහත වාක්‍යවල හිස්තැන් පුරවන්න.

1. පුරිසො (පාද) ගව්‍යති.
2. කසසකො (ඵරසු) රුකඛං ඡිඤ්ඤි.
3. බාලකො (හත්ථ) සුනඛං පහරති.
4. අහං (කුසුම) බුද්ධං පුජෙමි.
5. සො (වකඛු) රුපං පසසති.

මෙම ශබ්දය වාචෝද්ග්‍රහණය කරන්න

ස්ත්‍රී ලිංග ආකාරාන්ත “කඤ්ඤ” ශබ්දය (කන්‍යාව, දස හැවිරිදි ස්ත්‍රීන්)		
විහක්තිය	ඵකවචන	බහුවචන
පඨමා	කඤ්ඤ	කඤ්ඤ, කඤ්ඤයො
ආලපන	(භෙ) කඤ්ඤ	(භොති) කඤ්ඤ, කඤ්ඤයො
ද්වියා	කඤ්ඤං	කඤ්ඤ, කඤ්ඤයො
තතියා	කඤ්ඤය	කඤ්ඤහි, කඤ්ඤහි
කරුණ	කඤ්ඤය	කඤ්ඤහි, කඤ්ඤහි
චතුසී	කඤ්ඤය	කඤ්ඤනං
පඤ්ඤමි	කඤ්ඤය	කඤ්ඤහි, කඤ්ඤහි
ඡට්ඨි	කඤ්ඤය	කඤ්ඤනං
සත්තමි	කඤ්ඤය, කඤ්ඤයං	කඤ්ඤසු

11. කාකවණ්ණතිස්සරාජා

එකාදසමො පාඨො

කාකවණ්ණතිස්සමහාරාජා කිර
විහාරදෙවියා සද්ධිං රොහණේ රජ්ජං
කාරෙනො, අනොපමං මහාදානං
පවතෙනො මහාගාමං පටිවසති.
අථ එකදිවසං සො හික්ඛුසංසසු
පුරෙහත්තං මහාදානං පවතෙනො,
පවජාහත්තං දෙවියා සද්ධිං සෙනභග
පරිච්ඡො මහතෙන ආනුභාවෙන
තිස්සමහාවිහාරං ගතො තසමි.
යානෙ හික්ඛු වජුතො ගිලානානං
හික්ඛුනං හෙසජ්ජං පටිපාදෙනො
අට්ඨවිධපානමුඛවාසයුත්තතාමුලාදීහි හික්ඛුනං උපට්ඨහතො අනුපුබ්බන
සිලාපසසයං, තං නාම පරිවෙණං ගතො තසු එකසු බහුසසුතසු ථෙරසු
සන්තිකෙ ධම්මසවණං නිසීදි.

වචන මාලාව

1. අනොපමං - උපමා කළ නොහැකි
2. පටිවසති - වාසය කරයි
3. සෙනභග - සෙනග
4. පරිච්ඡො - පරිච්ඡාද
5. ආනුභාවෙන - ආනුභාවයෙන්
6. ගතො - ගියා
7. තසමි - තමා
8. යානෙ - යානයේ
9. පුරෙහත්තං - උදේ කාලය
10. පවජාහත්තං - සවස් කාලය
11. උපට්ඨහති - උපස්ථාන කරයි

4. පරිවූත - පිරිවරන ලද	12. අනුප්‍රබව - පිළිවෙල
5. හෙසස් - බෙහෙත්	13. සිලාපසසය - ගල්තලා ප්‍රදේශය
6. පටිපාදෙති - පිළියෙළ කරයි	14. ගන්තවා - ගොස්
7. මුඛවාසයුතත - මුව සුවඳ කරන දෑ	15. සන්තික - සමීපය
- වලින් යුත්
8. අසරණ - පිහිටක් නැති

චතුර්ථ විභක්තිය

- සො භික්ඛුසංඝසස මහාදානං දෙති.
(ඔහු භික්ඛුසංඝයාට මහාදානයක් දෙයි.)
- මෙම වාක්‍යයේ ඉරි ඇදී පදය යොදා ඇත්තේ චතුර්ථ විභක්තියෙනි.
- “දෙන දෙය ලබන තැනැත්තා” කියවෙන පදය
චතුර්ථ විභක්තියෙන් යෙදේ.
- “සඳහා”, “ට , පිණිස” යන අර්ථය මෙම විභක්තියෙන් යොදනු ලැබේ.

චතුර්ථ විභක්තියෙන් පද යොදා ඇති මෙම වාක්‍ය බලන්න.

- මාතෘ පුත්‍රතාය පොතකං දෙති - මව පුතාට පොතක් දෙයි.
- ආචරියො සිසසානං සිප්පං දෙති - ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයන්ට ශිල්පය දෙයි.

- මයං දෙව්‍යානං පුඤ්ඤං අනුමොදයාම - අපි දෙව්වරුන්ට පින් අනුමෝදන් කරවමු.
- අහං භික්ඛුනො දානං දදාමි - මම භික්ෂුවට දානයක් දෙමි.
- නඤ්ඤා මිත්තාය ආහාරං දෙති - නන්ද මිත්‍රයාට ආහාර දෙයි.

චතුස්ථි විභක්තියේ නාම වර්තැගෙන ආකාරය බලන්න.

චතුස්ථි විභක්තිය		
නාමය	ඒකවචන	බහුවචන
බුද්ධ	බුද්ධාය, බුද්ධස්ස	බුද්ධානං
අග්ගි	අග්ගිනො, අග්ගිස්ස	අග්ගීනං
දණ්ඩි	දණ්ඩිනො, දණ්ඩිස්ස	දණ්ඩීනං
භික්ඛු	භික්ඛුනො, භික්ඛුස්ස	භික්ඛූනං
කඤ්ඤ	කඤ්ඤාය	කඤ්ඤානං
නදී	නදියා, නජජා	නදීනං
චිත්ත	චිත්තාය, චිත්තස්ස	චිත්තානං
සබ්බ	සබ්බස්ස	සබ්බෙසං, සබ්බෙසානං
ඉම	අස්ස, ඉමස්ස	එසං, එසානං, ඉමෙසං, ඉමෙසානං

1. සිංහලට නගන්න.

1. ක්‍රි. ඉදානි තසස පතනං දෙහි.
2. වොරො වානිජාය අසසං දෙති.
3. කුමෙහ කසසකානං ගොණෙ දදථ.
4. භූපාලො ගජසස ආහාරං දෙති.
5. මයං සාමණෙරසස දානං දෙම.

2. පාලියට නගන්න.

1. මම බුදුන්ට පහන් පුදමි.
2. හෙතෙම කුරුල්ලන්ට කෑම දෙයි.
3. සේවකයා ස්වාමියාට මොණරෙකු දෙයි.
4. දායකයෝ හික්කුන්ට දානය දෙති.
5. මිනිස්සු සතුන්ට හිංසා නො කරති.

3. චතුස්ථි විභක්තෘන්ත පද යොදා වාක්‍ය පහක් නිර්මාණය කරන්න.

4. චතුස්ථි විභක්තෘන්ත පද යොදා මේ වාක්‍යවල හිස්තැන් පුරවන්න.

1. සො (මිත්ත) පොඤ්ඤං දෙති.
2. කුමාරො (යාවක) ආහාරං දෙති.
3. සිසසා (ගරු) උපහාරං දෙති.
4. සුතඨි (පොතක) ධීරං දෙති.
5. ක්‍රි. (ඤාති) උපකාරං කරොති.

5. ඔබ කැමති නාම පද දහයක් ලියා ඒවා චතුර් විභක්ති බහුවචනයට හරවා ලියන්න.

මෙම ශබ්දය වාචෝද්ග්‍රහණය කරන්න.

ස්ත්‍රී ලිංග ර්කාරාන්ත “නදී” ශබ්දය (නදිය)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පඨමා	නදී	නදී, නදියො, නපේජා
ආලපන	(හෙ) නදී	(හෙ) නදී, නදියො, නපේජා
ද්විතියා	නදිං	නදී, නදියො, නපේජා
තනියා	නදියො, නපේජා	නදීහි, නදීහි
කරණ	නදියො, නපේජා	නදීහි, නදීහි
චතුර්	නදියො, නපේජා	නදීනං
පඤ්චමී	නදියො, නපේජා	නදීහි, නදීහි
ෂට්ඨී	නදියො, නපේජා	නදීනං
සත්තමී	නදියො, නදියං, නපේජං	නදීසු

12. පච්චවෙකකණා

ද්වාදසමො පාඨො

- (1) පටිසඬ්ඛායොනිසො චීවරං පටිසෙවාමි, යාවදෙව සීතස්ස පටිඝාතාය උණ්හස්ස පටිඝාතාය ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසමථස්සානං පටිඝාතාය යාවදෙව හිරිකොපීන පටිච්ඡාදනස්මං.
- (2) පටිසඬ්ඛායොනිසො පිණ්ඩපාතං පටිසෙවාමි, නෙව දවාය න මදාය න මණ්ඩනාය න විභුසනාය යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ධීතියා යාපනාය විහිංසුපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුගහනාය ඉති පුරාණඤ්ච වෙදනං පටිහඬ්ඛාමි නවඤ්ච වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමි යාත්‍රා ච මෙ හවිස්සති අනවජ්ජතා ච ඵාසුචිනාරොවාති.
- (3) පටිසඬ්ඛායොනිසො සෙනාසනං පටිසෙවාමි, යාවදෙව සීතස්ස පටිඝාතාය, උණ්හස්ස පටිඝාතාය, ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසමථස්සානං පටිඝාතාය, යාවදෙව උතුපරිස්සය විනොදනං පටිසලලානාරාමස්මං.

(4) පටිසඬුකායෝනිසො ගිලානපව්වයහෙසජ්ජපරිකාරං පටිසෙවාමි, යාවදෙව උප්පන්නානං වෙය්‍යාබාධිකානං වෙදනානං පටිඝාතාය, අබ්‍යාපජ්ඣපරමතායාති.

වචන මාලාව

1. පටිසඬුකාය - මෙනෙහි කොට	19. විභුසන - සැරසීම
2. යෝනිසො - සිහිනුවණින්	20. ධීති - පැවැත්ම
3. පටිසෙවාමි - පරිහරණය කරමි	21. යාපන - යැපීම
4. යාවදෙව - යම්තාක්	22. විහිංසුපරති - බඩගිනි නැසීම
5. සීත - සීතල	23. උතුපරිසංය - සෘතුපීඩා
6. පටිඝාත - නැසීම	24. ඉති - මෙසේ
7. උණහ - උෂ්ණය	25. පටිසලානාරාම - සිත එකඟකිරීමේ ඇලීම
8. ඩංස - ඇට මැස්සා (ඩැහැ ලේ බොන)	26. වෙය්‍යාබාධික - විවිධ ආබාධ
9. මකස - මදුරුවා	27. උප්පාදෙසසාමි - උපදවන්නෙමි
10. වාත - වාතය	28. යාත්‍රා - ඉරියව් පැවැත්ම
11. ආතප - අවිච්ඡාද	29. ව - ද
12. සිරිංසප - සර්පයා	30. අනවජ්ජ - නිවැරදි
13. සමඵසස - ස්පර්ශය	31. ඵාසුචිතාර - පහසු විහරණය
14. හිරිකොපිත - ලජ්ජා ඇතිවන තැන	32. භවිස්සති - වන්නේ ය
15. පටිවජාදන - වැසීම	33. අබ්‍යාපජ්ඣ - නිරෝගීබව/පීඩාරහිත බව
16. දව - ක්‍රීඩාව	34. පරමතාය - උසස් කොට ඇති
17. මද - මදය	35. සාධුකං - මනා කොට
18. මණ්ඩන - අලංකාරය	

අනාගත කාලයේ ක්‍රියා පද සැදීම

වර්තමාන කාලයේ ක්‍රියාපද පිළිබඳ අපි මුල දී උගත්තෙමු. අනාගත කාලයේ ක්‍රියාපද සැකසීමේ දී භාවිත වන ප්‍රත්‍යය සයක් (6) ක් තිබේ. ඒ මෙසේ ය.

අනාගත කාල භවිෂ්‍යන්ති ප්‍රත්‍ය මාලාව

පුරිස	ඒකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	ඉසසති	ඉසසන්ති
මජ්ඣම පුරිස	ඉසසසි	ඉසසථ
උත්තම පුරිස	ඉසසාමි	ඉසසාම

- මේ ප්‍රත්‍යය ක්‍රියාපදයක අග දක්නට ලැබේ නම් ඒවා අනාගත කාලයේ ක්‍රියාපද ලෙස හඳුනාගැනීමට පහසු ය.
- මෙම පාඩමේ අප කියවන ලද පාඨයන්හි “උප්පාදෙසසාමි”, “භවිසසති” වශයෙන් ක්‍රියාපද දෙකක් අපට දක්නට ලැබුණි.
- එම පද දෙක අනාගත කාලයේ බව මේ ප්‍රත්‍යය දෙස බැලීමෙන් පෙනේ.

- භාසිසසති යන ක්‍රියාපදය උදාහරණයක් ලෙස ගෙන ඉතිරි පුරුෂවල ද වර්තමාන අයුරු බලන්න.

පුරිස	ඒකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	භාසිසසති	භාසිසසනති
මජ්ඣම පුරිස	භාසිසසසි	භාසිසසථ
උත්තම පුරිස	භාසිසසාමි	භාසිසසාම

මෙහි අර්ථය මෙසේ ය.

පුරුෂ	ඒකවචන	බහුවචන
ප්‍රථම පුරුෂ	කියන්නේ ය	කියන්නෝ ය
මධ්‍යම පුරුෂ	කියන්නෙහි	කියන්නෙහු
උත්තම පුරුෂ	කියන්නෙමි	කියන්නෙමු

අනාගත කාලයේ සරල වාක්‍ය නිර්මාණය කරන අයුරු බලන්න.

උදා:-

01. ඔහු කියන්නේ ය. - සො භාසිසසති.
02. මිනිස්සු කියන්නෝ ය. - මනුසො භාසිසසනති.
03. නුඹ කියන්නෙහි. - ත්වං භාසිසසසි.
04. නුඹලා කියන්නෙහු. - තුමෙහ භාසිසසථ.
05. මම කියන්නෙමි. - අහං භාසිසසාමි.
06. අපි කියන්නෙමු. - මයං භාසිසසාම.

1. පහත සඳහන් වගන්ති සිංහලට නගන්න.
 1. බුදෙධා ධම්මං දෙසස්සති.
 2. දෙවා සාධුකං භාසිස්සන්ති.
 3. මනුස්සා කම්මං කරිස්සන්ති.
 4. සො තං පස්සිස්සති.
 5. කං කිං පච්ඡස්සි?
2. පහත සඳහන් අනාගත කාලික වගන්ති පාලියට නගන්න.
 1. මව දරුවාට කිරි දෙන්නී ය.
 2. මම පාඩම් කරන්නෙමි.
 3. නුඹලා කුමක් කියන්නෙහු ද?
 4. භික්ෂුව ධර්මය දේශනා කරන්නේ ය.
 5. බුදුවරු මතු උපදින්නා හ.
3. නාමපදයක්, කර්මපදයක් හා ක්‍රියාපදයක් නිවැරදි ව ගලපා අනාගත කාලයෙහි පාලි වාක්‍ය පහක් නිර්මාණය කරන්න.
4. ඔබ කැමති ක්‍රියා පද දෙකක් අනාගත කාලයේ පුරුෂ තුනෙහි වරනගා අර්ථය ලියන්න.
5. පිණ්ඩපාත ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාව සිංහලට නගන්න.

මෙම ක්‍රියාපදවල අර්ථ පාඩම් කරන්න.

1. කිණිසසති - මිල දී ගන්නේ ය.
2. සුණිසසති - අසන්නේ ය.
3. පෙසෙසසති - යවන්නේ ය.
4. වන්දිසසති - වදින්නේ ය.
5. නමිසසති - නමදින්නේ ය.
6. වදිසසති - කියන්නේ ය.
7. ආහරිසසති - ගෙන එන්නේ ය.
8. ඡන්දිසසති - සිඳින්නේ ය.
9. පිබ්බිසසති - බොන්නේ ය.
10. පච්චිසසති - පිසන්නේ ය.
11. ලභිසසති - ලබන්නේ ය.
12. පතිට්ඨිසසති - පිහිටන්නේ ය.
13. ජානිසසති - දූන ගන්නේය.
14. ගණ්හිසසති - ගන්නේ ය.
15. බන්ධිසසති - බදින්නේ ය.
16. අනුබන්ධිසසති - ලුහු බදින්නේ ය.
17. චරිසසති - හැසිරෙන්නේ ය.
18. සරිසසති - සිහි කරන්නේ ය.
19. රොදිසසති - හඬන්නේ ය.
20. ඔලොකෙසසති - බලන්නේ ය.
21. කරිසසති - කරන්නේ ය.
22. පට්ඨිසසති - පාඩම් කරන්නේ ය.
23. දෙසෙසසති - දේශනා කරන්නේ ය.
24. උපපජ්ඣිසසති - උපදින්නේ ය.
25. දදිසසති - දෙන්නේ ය./දෙන්නී ය.

13. මිගළුදෑකො

තෙරසමෝ පායෝ

අමනාකං කිරි හගවතො පුබ්බෙ
ලොකපජ්ජාතො ලොකනයතො
ලොකතාණො කසසපො නාම
හගවා ලොකෙ උදපාදි, සදෙවකං
ලොකං නිබ්බාණපුරං පාපෙනො.
තසමිං සමයෙ පච්චන්තගාමවා-
සිකො එකො මනුසෙසා වනෙ
මිගසුකරාදයො ඛන්ධිකා වජ්ජ
කකා තෙ පොසෙනො, නිව්වං
පාණාතිපාතං කකා, ජීවති.

අපරහාගෙ සො පිණ්ඩායවරමානං එකං භික්ඛුං දිසවා ගතකා, තසස හස්මනා
පතනං ගහෙකා තං අත්තනො ගෙහං නෙකා පඤ්ඤාතාසනෙ නිසීදාපෙකා,
මිගසුකරමද්දවං උපනෙකා, භොජෙකා, දිවා මංසරසපිණ්ඩපාතං දකා,
භුත්තාවසානෙ එකමත්තං නිසීදි.

(රසවාහිනී සුරනිමලකථාවසු)

වචන මාලාව

1. ලෝකපර්ජාත - ලොවට පහණක් බඳු	7. පඤ්ඤාතාසන - පැන වූ ආසනය
2. ලෝකතාණ - ලොවරක්තා	8. නිසීදාපෙති - හිඳුවයි
3. වජ්‍ර කත්වා - ගාල්කොට	9. මිගසුකරමඤ්ච - මුව හා උතුරු මස්
4. ලෝකනයන - ලෝකයට ඇසක් වූ	10. උපනෙත්වා - ගෙනවිත්
5. පාපෙති - පමුණුවයි	11. භොජෙත්වා - අනුභව කරවා
6. පච්චන්තගාමවාසී - පසල් ගමක වසන	12. එකමන්තං - එකත්පසෙක
	13. මිගලුඤ්ඤා - මුව වැද්දා
	14. සුමෙ - හෙට

පඤ්චමි විභක්තිය

ඉහත පාඨමේ ඉරි ඇදී පදය යෙදී ඇත්තේ පඤ්චමි විභක්තියෙනි.

පුරිසො තස්ස හස්මහා පතං ගහෙත්වා දානං දදාති.

(පුරුෂයා ඔහුගේ අතින් පාත්‍රය ගෙන දානය දෙයි.)

- වෙන්වීමක් සිදුවන්නේ යමකින් ද එය, පඤ්චමි විභක්තියෙන් තැබිය යුතු ය.
- බියවීමක් කියවෙන විට බියට හේතුවන පදය ද, පඤ්චමි විභක්තියෙන් තබයි.

- “ගෙන්, කෙරෙන්” යන අදහස් මෙහි ඇත.

පඤ්චමි විභක්තිය යෙදී ඇති මේ වාක්‍ය බලන්න.

- රුකකමහා එලං පතති - ගසෙන් ගෙඩිය වැටෙයි.
- මිගො සිහමහා භායති - මුවා සිංහයාගෙන් බිය වෙයි.
- සො පාපා විරමති - හෙතෙම පවිත් වැළකෙයි.
- සුරියො පබ්බතමහා උදෙති - හිරු පර්වතයෙන් උදාවෙයි.
- වානරො රුකකමහා රුකකං පකබ්බන්ති - වඳුරා ගසෙන් ගසට පනියි.

පඤ්චමි විභක්තිය		
නාමය	ඒකවචන	බහුවචන
බුද්ධ	බුද්ධා, බුද්ධමහා, බුද්ධසමා	බුද්දෙධ්වි, බුද්දෙධ්වි
අග්‍රි	අග්‍රිනා, අග්‍රිමහා, අග්‍රිසමා	අග්‍රිභි, අග්‍රිභි
දණ්ඩි	දණ්ඩිනා, දණ්ඩිමහා, දණ්ඩිසමා	දණ්ඩිභි, දණ්ඩිභි
භික්ඛු	භික්ඛුනා, භික්ඛුමහා, භික්ඛුසමා	භික්ඛුභි, භික්ඛුභි
කඤ්ඤ	කඤ්ඤය	කඤ්ඤභි, කඤ්ඤභි
නදී	නදියා, නජ්ජා	නදීභි, නදීභි
විතත	විතතා, විතතමහා, විතතසමා	විතතභි, විතතභි
සබ්බ	සබ්බමහා, සබ්බසමා	සබ්බෙභි, සබ්බෙභි
ඉම	අසමා, අමහා, ඉමමහා, ඉමසමා	එභි, එභි, ඉමෙභි, ඉමෙභි

1. සිංහලයට නගන්න.

1. මූසිකො බිළාලමො භායති.
2. මනුසෙසා රුකකමො පතති.
3. තිං කමො භායසි?
4. සකුණා පබ්බතමො උඩෙඩනති.
5. අහං ආරාමමො පරිවෙණං ගමිසාමි.

2. පා ලියට නගන්න.

1. මම අලියාගෙන් හය වෙමි.
2. තවුසා උපාසකයාගෙන් පාත්‍රය ගනිමි.
3. චන්ද්‍රයා කුමකින් පායයි ද?
4. කුමාරයෝ ප්‍රාසාදයෙන් නික්මෙති.
5. තෙරුන්වහන්සේ හෙට පන්සලට වඩින සේක.

3. ඔබ දන්නා පඤ්චමි විභක්තෘන්ත පද යොදා වගන්ති පහක් නිර්මාණය කරන්න.

4. පාඩමේ එන ඡේදය සිංහලට නගන්න.

මෙම ශබ්දය වාචෝද්ග්‍රහණය කරන්න

අකාරාන්ත නපුංසක ලිංග “විතත” ශබ්දය (සිත)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පඨමා	විතතං	විතතා, විතතානි
ආලපන	(හෙ) විතත, විතතා	(හෙ) විතෙන, විතතානි
දූතියා	විතතං	විතෙන, විතතානි
තතියා	විතෙනන	විතෙනහි, විතෙනහි
කරණ	විතෙනන	විතෙනහි, විතෙනහි
චතුස්ථි	විතතාය, විතතස්ස	විතතානං
පඤ්චමි	විතතා, විතතමහා, විතතස්මා	විතෙනහි, විතෙනහි
ෂට්ඨි	විතතස්ස	විතතානං
සත්තමි	විතෙන, විතතමහි, විතතස්මිං	විතෙනස්සු

14. මෙත්තානිසංසං

වුද්දසමො පාඨො

එවං මේ සුතං, එකං
සමයං භගවා සාවතීයං
විහරති ජේතවනෙ
අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ
ආමනෙතසි භික්ඛවොති,
හදනෙතති තෙ භික්ඛූ
භගවතො පච්චසෙසාසුං.
භගවා එතදවොච. මෙත්තාය
භික්ඛවෙ වෙනො විමුක්තියා
ආසෙවිතාය භාවිතාය

බහුලීකතාය යානිකථාය වත්ථු කථාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරදධාය එකා දසා
නිසංසා පාටිකන්ධා කතමෙ එකා දස? සුඛං සුපති, සුඛං පටිබුජ්ඣති, න පාපකං
සුපිනං පසසති, මනුස්සානං පියො හොති, අමනුස්සානං පියො හොති, දෙවතා
රක්ඛන්ති, නාස්ස අග්ගි වා විසං වා සථං වා කමති, තුවටං චිත්තං සමාධියති,
මුඛවණ්ණො විප්පසීදති, අසමමුළෝහා කාලං කරොති. උත්තරං අප්පට්ඨිජ්ඣනෙනා
බ්‍රහ්මලොකුපගො හොති.

(මෙත්තානිසංසසුතං)

වචන මාලාව

1. සමයං - කාලය	16. කුචටං - වහා
2. සාවතීයං - සැවැත් නුවර	17. සමාධියති - සංසුන් වෙයි
3. තත්‍ර - එහි දී/එකල් හි	18. මුඛවණණ - මුහුණේ පැහැය
4. ආමනෙකසි - ඇමති ය	19. විප්‍රසිද්ධි - පහදීය/වඩා ප්‍රසන්න වෙයි
5. හදනෙක - ස්වාමීනි	20. අසම්මුලෝභා - නොමුළාව
6. ඉති - යැයි/යනුවෙන්	21. කාලං කරොති - කළුරිය කරයි
7. පච්චසෙසාසුං - පිළිතුරු දුන්න	22. උතාරිං - උතුම් බව (මාර්ගඵල/ මතුයෙහි)
8. එතදවොච - මෙසේ වදාළ හ	23. අප්පට්චිජ්ඣනෙකා - නොපැමිණෙන්නේ නම්
9. සුපති - නිදයි	24. බ්‍රහ්මලොකුපගො - බ්‍රහ්ම ලොව යාම
10. පටිච්ඡෙදාධි - අවදිවෙයි	25. මෙතතා - මෙමතිය
11. සුපිනං - සිහිනය	26. විමුක්තියා - විමුක්තිය
12. අසස - ඔහුට	27. ආසෙවිතා - ඇසුරු කළ
13. විසං - විස/වස	28. භාවිතා - වඩන ලද
14. සත්ථං - ආයුධය	29. බහුලීකතා - බොහෝ කොට වඩන ලද
15. කමති - වදියි / බලපාන	

ජට්ටි විභක්තිය

- හගවා අනාථපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ විහරති.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනේපිඩු සිටුකුමාගේ ආරාමයේ වාසය කරන සේක.)

ජට්ටි විභක්තියේ 'ගේ' අර්ථය යෙදේ. මෙම වාක්‍යයේ සිටුකුමාගේ යන අදහස යොදා ඇත්තේ ජට්ටි විභක්තියෙනි.

ජට්ටි විභක්තිය යෙදී ඇති මේ වාක්‍ය බලන්න.

- කුං මිත්තසස පොඤ්ඤං හරසි - නුඹ මිතුරාගේ පොත ගෙන යනි.
- ආචරියො සිසසානං පොඤ්ඤානි පසසති - ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයන්ගේ පොත් බලයි.
- කම්මකාරසස පුතො මඤ්ඤෙව සයති - කම්කරුවාගේ පුතා ඇඳේ නිදයි.
- ගජසස සොණ්ඩං දීසං භවති - ඇතාගේ සොඬ දිගය.
- භූපාලා පණ්ඩිතානං ගාමෙ වරනති - රජවරු පණ්ඩිතයන්ගේ ගමේ හැසිරෙති.

ජට්ටි විභක්තියේ නාමපද වර්ගගෙන අයුරු බලන්න.

ජට්ටි විභක්තිය		
නාමය	ඒකවචන	බහුවචන
බුද්ධ	බුද්ධාය, බුද්ධසස	බුද්ධානං
අග්ගි	අග්ගිනො, අග්ගිසස	අග්ගීනං
දණ්ඩි	දණ්ඩිනො, දණ්ඩිසස	දණ්ඩීනං
භික්ඛු	භික්ඛුනො, භික්ඛුසස	භික්ඛූනං
කඤ්ඤ	කඤ්ඤය	කඤ්ඤනං
නදී	නදියා, නජජා	නදීනං
විතත	විතතසස	විතතානං
සබ්බ	සබ්බසස	සබ්බෙසං, සබ්බෙසානං
ඉම	අසස, ඉමසස	එසං, එසානං, ඉමෙසං, ඉමෙසානං

අභ්‍යාසය 14 1

1. සිංහලට නගන්න.

1. ත්වං කසස පුතොහා භවසි?
2. දුට්ඨගාමිණීකුමාරො කාකචණ්ණතිස්සසස පුතොහා භවති.
3. අහං තච පොඤ්ඤං ගණ්හාමි.

4. හික්කු උපාසකසස ගෙන ගව්හි.

5. පුතතා මිතතානං සකුණෙ කිණනහි.

2. පාලියට නගන්න.

1. අපි ගොවියන්ගේ ගොනුන් ගෙන යමු.

2. උපාසකයා තවුසාගේ වීචරය සෝදයි.

3. සොරු එළුවන්ගේ පාද සිඳිති.

4. මොණරු සුරියයාගේ ආලෝකයෙන් නටති.

5. වෙළෙන්දා මිනිසාගේ ගොනා විකුණයි.

3. ඔබ දන්නා නාම පහක් යොදාගෙන ඡට්ඨි විහක්තයන්හ පද සාදා වාක්‍ය පහක් නිර්මාණය කරන්න.

4. ඔබ කැමති නාම දහයක ඡට්ඨි විහක්තයන්හ ඒකවචන රූප ලියන්න.

5. පාඩමේ ඇති ඡේදය සිංහලට නගන්න.

මෙම ශබ්දය වාච්චාද්‍රව්‍යය කරන්න

අකාරාන්ත සර්වනාම පුලිඞ්ග “සබ්බ” ශබ්දය (සියල්ල)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පඨමා	සබ්බො	සබ්බෙ
ආලපන	(හෙ) සබ්බ, සබ්බා	(හෙ) සබ්බෙ
දුතියා	සබ්බං	සබ්බෙ
තතියා	සබ්බෙන	සබ්බෙහි, සබ්බෙහි
කරණ	සබ්බෙන	සබ්බෙහි , සබ්බෙහි
චතුස්ථි	සබ්බසස	සබ්බෙසං , සබ්බෙසානං
පඤ්චමී	සබ්බමහා, සබ්බසමා	සබ්බෙහි, සබ්බෙහි
ෂට්ඨි	සබ්බසස	සබ්බෙසං, සබ්බෙසානං
සත්තමී	සබ්බමහි, සබ්බසමීං	සබ්බෙසු

15. කුසලාකුසලං

පඤ්චදසමො පාඨො

මනොපුබ්බභගමා ධම්මා - මනොසෙට්ඨා මනොමයා;

මනසා චෙ පද්ධෙට්ඨන - භාසති වා කරොති වා

තතො නං දුක්ඛමනෙති - චක්ඛ'ංව චහතො පදං

මනොපුබ්බභගමා ධම්මා - මනොසෙට්ඨා මනොමයා;

මනසා චෙ පසනෙනන - භාසති වා කරොති වා

තතො නං සුඛමනෙති - ඡායාව අනපායිනී

අකෙකාවල් මං, අවධි මං, - අජ්නි මං, අභාසි මෙ,

යෙ ච තං උපනායානති - වෙරං තෙසං න සමමති

අකෙකාවල් මං, අවධි මං, - අජ්නි මං, අභාසි මෙ,

යෙ තං න උපනායානති - වෙරං තෙසුපසමමති.

(ධම්මපදය යමක වග්ගය)

වචන මාලාව

1. පුබ්බඛගමා - පෙරටුකොට
2. මනොමයා - සිතින් ම උපන්
3. පද්ධෙධන - අතිශයින් දූෂිත
4. අනෙති - අනුව එයි
5. අකෙකාවස් - බැන්නේ ය
6. මං - මා, මට
7. අවධි - ගැසුවේ ය
8. අජ්ඣි - පැරදුවේ ය
9. අනාසි - පැහැර ගත්තේ ය
10. යෙ - යමෙක්
11. තං - එය
12. උපනඤ්ඤානි - මනසින් බැඳෙත්
13. තෙසං - ඔවුන්ගේ
14. උපසමමති - සන්සිඳෙයි

අතීත කාලය

වර්තමාන හා අනාගත කාලවල ක්‍රියාපද පිළිබඳ අපි මූල දී උගත්තෙමු. අතීත කාලයේ ක්‍රියාපද සැකසීමේ දී ද භාවිත වන ප්‍රත්‍යය හයක් (6) තිබේ. ඒවා පහත වගුවෙහි දැක්වේ.

අතීතකාල (අප්පකතී) ප්‍රත්‍ය මාලාව

පූර්ව	ඒකවචන	බහුවචන
පට්ඨම පූර්ව	ඉ	ඉංසු
මජ්ඣම පූර්ව	ඔ	ඉඤ්ඤ
උත්තම පූර්ව	ඉං	ඉමහ

- අතීත කාලයේ ක්‍රියාපද මූලට 'අ' අකුර යොදා කියනු ලැබේ.
- එසේ නැතිව ද ලිවීමට හැකි ය.
- එම නිසා අතීත පද ආකාර දෙකකින් පෙනී සිටියි.
- වගුවේ ඇති අකුරු, ක්‍රියා මූලයට එක් කළ විට එම පදය අතීත වේ.
- ඉහත පාඩමේ ගාථා දෙකෙහි අජිනි, අකෙකාවල්, අහාසි වැනි අතීත කාල ක්‍රියාපද කිහිපයක් හමු විය.
- ඒ අනුව අතීත කාලයේ ක්‍රියා පද හඳුනාගන්න.
- වර්තමාන හා අනාගත කාලවල මෙන් ම මෙහි දී පුරුෂ තුනෙහි ම වර්තමාන.

අතීත කාලයේ ක්‍රියාපද වර්තමාන අයුරු බලන්න.

පූර්ව	ඒකවචන	බහුවචන
පද්ම පූර්ව	(අභව + ඉ) - අභවි (භව + ඉ) - භවි	(අභව + ඉංසු) - අභවිංසු (භව + ඉංසු) - භවිංසු
මජ්ඣම පූර්ව	(අභව + ඔ) - අභවො (භව + ඔ) - භවො	(අභව + ඉඤ්ඤ) - අභවිඤ්ඤ (භව + ඉඤ්ඤ) - භවිඤ්ඤ
උත්තම පූර්ව	(අභව + ඉං) - අභවිං (භව + ඉං) - භවිං	(අභව + ඉමහ) - අභවිමහ (භව + ඉමහ) - භවිමහ

එහි අර්ථය මෙසේ ය.

පූර්ව	ඒකවචන	බහුවචන
ප්‍රථම පූර්ව	වීය	වූහ
මධ්‍යම පූර්ව	වූවෙහි	වූවෙහු
උත්තම පූර්ව	වූයෙමි	වූයෙමු

අතිත කාලයේ සරල වාක්‍ය නිර්මාණය කරන අයුරු බලන්න.

උදා:-

- 01. ඔහු කීවේ ය. - සො අභාසි.
- 02. මිනිස්සු කීහ. - මනුෂ්‍යා භාසිංසු.
- 03. නුඹ කීවෙහි. - ත්වං භාසො.
- 04. නුඹලා කීවෙහු. - තුමෙහ අභාසිතථ.
- 05. මම කීවෙමි. - අහං අභාසිං.
- 06. අපි කීවෙමු. - මයං අභාසිමහ.

අභ්‍යාසය 15 1

1. පහත සඳහන් වගන්ති සිංහලයට නගන්න.
 1. සිගාලො වනං ගව්ඡි.
 2. සාරථී රථං ආනෙසි.
 3. මුනි ධම්මං අභාසි.
 4. දණ්ඩි යට්ඨිතා භොගිං පහරි.
 5. කපයො අභිනො සීසං පහරිංසු.

2. පහත සඳහන් වගන්ති පාලියට නගන්න.

1. පව්කාරයා බල්ලාට ගැසුවේ ය.
2. ඉසිවරු බෝධිය ද බුදුන් ද වැන්දහ.
3. නැයෝ ආගන්තුකයන්ට එළවන් දුන්න.
4. තොපි සිටුවරුන්ගේ ප්‍රාසාදවල කුමක් කළෙහු ද?
5. වධකයා කඩුවෙන් සොරාගේ හිස සින්දේ ය.

3. ඔබ උදැසන පිබිදී කරන ලද ක්‍රියා පහක් යොදා ගෙන අතීත කාලයේ පාලි වාක්‍ය පහක් නිර්මාණය කරන්න.

4. ක්‍රියාපද දහයක් කාල තුනෙහි පඨම පුරුෂ ඒකවචනයෙහි වර්තනා පහත සඳහන් වගුව පුරවන්න. (මේ සඳහා ඔබගේ අභ්‍යාස පොත භාවිත කරන්න)

පඨම පුරිස ඒකවචන		
වර්තමාන කාලය	අනාගත කාලය	අතීත කාලය
උදා :- හවති	හවිස්සති	අහවි

5. ඔබ කැමති ක්‍රියා මූල (ධාතු) දෙකක් අතීත කාලයේ පුරුෂ තුනෙහි වර්තමාන අර්ථය ලියන්න.
6. මෙම පාඩමේ ඇති ගාථා සිංහලට නගන්න.

මෙම ක්‍රියාපදවල අර්ථ පාඩම් කරන්න.

1. පාලයි - පාලනය කළේ ය	11. අකිළි - සෙල්ලම් කළේ ය
2. නව්වි - නැටුවේ ය	12. අතරි - තරණය කළේ ය
3. ජිවි - ජීවත් වී ය	13. අගායි - ගායනා කළේ ය
4. නහායි - නැවේ ය	14. අපුරි - පිරවී ය
5. ඩසි - දෂ්ට කළේ ය	15. අජයි - දිනුවේ ය
6. මාරෙසි - මැරුවේ ය	16. යපි - තැබුවේ ය
7. අකිණි - මිලට ගත්තේ ය	17. වසසි - වැස්සේ ය
8. විකකිණි - විකුණුවේ ය	18. වඩසි - වැඩුවේ ය
9. අයාචි - ඉල්ලුවේ ය	19. අදාසි - දුන්නේ ය
10. රකකි - රැකකේ ය	20. අචිනති - සිතුවේ ය

16. කුකකුටො

සොළසමො පායො

මනුසසානං පකඛිපු කුකකුටො උපකාරකො. තසමා බහවො මනුසසා කුකකුටො පොසෙති. තෙ ධඤ්ඤකණාදීනි භුඤ්ජති. දිවා භාගෙ ගෙහස්ස අවිදුරෙ ඉතො විතො ආභිණ්ඩති. සුරියෙ අත්ථං ගව්ජනෙන තෙ නිවාසං ආගව්ජති. රතනියං රුකෙඛපු වා පඤ්ජරෙපු වා සයති. තෙ සබ්බෙසං ඡනානං පටිමතරං පච්ඡෙද්ධිත්වා රචති. තෙන සද්දෙන මනුසසා පච්ඡෙද්ධිති. කාලං මඤ්ඤය පාතො'ව සකෙ සකෙ කමෙම නියුජ්ජති. කුකකුටස්ස සිරසි චූළා චත්තතෙ. න තථා කුකකුටියා සිරසි. තතො කුකකුටියා අධිකතරං කුකකුටො සොහතෙ.

කුකකුටියා අභේඛිති සාබකා උප්පජ්ජති. කුකකුටපොතකා කුකකුටියා සද්ධිං සඤ්චරති. අපි නු ත්වං ඉව්ජසි කුකකුටො පොසෙතුං ?

(පාලි රචනා 1 පණ්ඩිත බද්දේගම විමලවංස අනුනාහිමි)

වචන මාලාව

1. කුකකුටො - කුකුළා	9. පඤ්ජරෙසු - කුඩුවල
2. උපකාරකො - උදව්කරුවා	10. රවති - නාද කරයි
3. තසමා - ඒ නිසා	11. මඤ්ඤාය - දෑන
4. පොසෙති - පෝෂණය කරයි	12. සකෙ සකෙ - තම තමන්ගේ
5. ධඤ්ඤකණාදීති - ධාන්‍ය කැබලි	13. නියුජ්ජනති - යෙදෙත්
6. අවිදුරෙ - නුදුරෙහි	14. සිරසි - හිසේ
7. ඉතො විතො - ඔබ මොබ	15. චූළා - කරමලය (කුඩුම්බිය)
8. ආභිණ්ඩනති - ඇවිදිති	16. සාබකා - පැටවු

සත්තම් විභක්තිය

ඉහත ඡේදයේ ඉරි ඇඳි වාක්‍ය දෙස නැවත බලන්න.

- තෙ රුකෙකිසු වා පඤ්ජරෙසු වා සයනති.
(ඔවුහු ගස්වල හෝ කුඩුවල නිදාගනිති.)
- ඔවුන්ට නිදා ගැනීමට උපකාර වූ ස්ථාන කියවෙන පද තබා ඇත්තේ සත්තම් විභක්තියෙනි.
- ගස හා කුඩුව කුකුළාට නිදා ගැනීමට ආධාර වී ඇත.

- ගෙහි, කෙරෙහි, වල, මත ආදී ආධාර බවක් කියවෙන විට ඒ පදය සත්‍යවී විභක්තියෙන් තබනු ලැබේ.

සත්‍යවී විභක්තිය යෙදී ඇති මේ වගන්ති බලන්න.

- මනකිනො ගාමෙසු වරනති - මන්ත්‍රීවරු ගම්වල ඇවිදිති.
- හියො අහං ගිරිසු පකඛිනො අපසසිං - ඊයේ මම කඳුවල පසිඳීන් දුටුවෙමි.
- මව්‍යා උදධිසු ජීවනති - මාළුවෝ මුහුදුවල ජීවත් වෙති.
- මුත්තයො සෙට්ඨිනො පාසාදෙ දානං භුඤ්ජිංසු - මුනිවරු සිටුවරයාගේ ප්‍රාසාදයේ දන් වැළඳූහ.
- දිපියො අට්ඨිසු මිගෙ මාරෙන්නි - දිවියෝ කැලෑවල මුවන් මරති.

සත්‍යවී විභක්තියේ නාමපද වර්තනාගෙන අයුරු බලන්න.

සත්‍යවී විභක්තිය		
නාමය	ඒකවචන	බහුවචන
බුද්ධ	බුද්දෙධ, බුද්ධමහි, බුද්ධසමිං	බුද්දෙධසු
අග්‍රි	අග්‍රිමහි, අග්‍රිසමිං	අග්‍රිසු
දණ්ඩි	දණ්ඩිනි, දණ්ඩිමහි, දණ්ඩිසමිං	දණ්ඩිසු
භික්‍ෂු	භික්‍ෂුමහි, භික්‍ෂුසමිං	භික්‍ෂුසු, භික්‍ෂුසු
කඤ්ඤ	කඤ්ඤයං, කඤ්ඤය	කඤ්ඤසු
නදී	නදීඨං, නදීයං, නදීයා	නදීසු
විත්ත	විත්තෙ, විත්තමහි, විත්තසමිං	විත්තසු

සබ්බ	සබ්බමහි, සබ්බසමිං	සබ්බෙසු
ඉම	අමහි, අසමිං, ඉමමහි, ඉමසමිං	එසු, ඉමෙසු

අභ්‍යාසය 16 1

1. සිංහලට නගන්න.

1. අයං කුක්කුටො ගාමෙ ජීවති.
2. කං ඉමිනා අගගිනා ගෙහෙසු පදීපානි ජාලෙසි.
3. ඉමසමිං නගරෙ පණණසාලං නතී.
4. හතීනො ගෙහෙසු න වසිස්සනති.
5. සාරථීනො අසෙස රථෙසු ඛන්ධිංසු.

2. පාලියට නගන්න.

1. මේ පන්සලේ හික්කුහු වාසය කරති.
2. වඳුරෝ ගස්වල ජීවත් වන්නාහ.
3. සාගරවල මැණික් ඇත.
4. නැව ගංගාවල ගමන් නොකරයි.
5. තෝ මේ කඩු රථවල තබති.

3. ඔබ දන්නා නාම පහක් යොදා ගෙන සත්තමී විභක්තාන්ත පදය ඇතුළත් වන සේ වගන්ති පහක් නිර්මාණය කරන්න.

4. පාඩමේ ඇති ඡේදය සිංහලට නගන්න.

5. අකාරාන්ත, ඉකාරාන්ත, උකාරාන්ත ආදී ඔබ මෙතෙක් උගත් සියලු ශබ්දවල වෙනස්කම් හොඳින් බලා නැවත කියවා පුහුණු වන්න.

මෙම ශබ්දය වාචෝද්ග්‍රහණය කරන්න

අකාරාන්ත පුලුඬු “ඉම” ශබ්දය (මේ, මොහු, මෙතෙම)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	අයං	ඉමෙ
ආලපන	---	---
ද්වියා	ඉමං	ඉමෙ
තතියා	අනෙන, ඉමිනා	එහි, එහි, ඉමෙහි, ඉමෙහි
කරණ	අනෙන, ඉමිනා	එහි, එහි, ඉමෙහි, ඉමෙහි
චතුර්ථී	අසස, ඉමසස	එසං, එසානං, ඉමෙසං, ඉමෙසානං
පඤ්චමී	අමහා, අසමා, ඉමමහා, ඉමසමා	එහි, එහි, ඉමෙහි, ඉමෙහි
ෂට්ඨී	අසස, ඉමසස	එසං, එසානං, ඉමෙසං, ඉමෙසානං
සත්තමී	අමහි, අසමි, ඉමමහි, ඉමසමි	එසු, ඉමෙසු

17. මවජරී බ්‍රාහ්මණෝ

සත්තදසමෝ පාඨෝ

සාවතරීයං අදින්නපුබ්බකො නාම බ්‍රාහ්මණෝ අහොසි. තෙන කසසවි කිඤ්චි න දින්නපුබ්බං. තසස එකො'ව පුතොනා අහොසි පියො මනාපො. බ්‍රාහ්මණෝ පුත්තසස පිලන්ධං දතුකාමො "සවෙ සුවණ්ණකාරසස ආචිකඛිසසාමි, වෙනනං දුතබ්බං භවිසසති"ති සය'මෙව සුවණ්ණං කොට්ටන්වා මට්ටානි කුණ්ඩලානි කන්වා අදසි; තෙන'සස පුතොනා 'මට්ටකුණ්ඩලි'ති පඤ්ඤායි.

තසස සොළසවසසකාලෙ පණ්ඩුරොගො උදපාදි. බ්‍රාහ්මණෝ වෙජ්ජානං සන්තිකං ගන්වා "තුමෙහ අසුකරොගසස කිං හෙසජ්ජං කරොථා"ති පුච්ඡි. තෙ අසස යං වා තං වා රුකඛතවාදිං ආචිකඛිංසු. සො තං ආහරිත්වා හෙසජ්ජං කරි. තථා කරොන්නසෙස'ව තසස රොගො බලවා අහොසි. බ්‍රාහ්මණෝ තසස දුබ්බලභාවං ඤාත්වා එකං වෙජ්ජං පකෙකාසි. සො තං ඔලොකෙත්වා "අමහාකං එකං කිවචං අත්ථි; අඤ්ඤං වෙජ්ජං පකෙකාසිත්වා තිකිවජ්ජාපෙහි" ති වත්වා නිකඛමි.

(පාලි පාඨාවලි 2 පොල්වත්තේ බුද්ධදත්ත මහානායක සථවිර)

වචන මාලාව

1. කසසවි - කිසිවකුට	13. උදපාදි - හටගත්තේ ය/උපන්නේ ය
2. කිඤ්චි - කිසිවක්	14. වෙජ්ජං - වෛද්‍යවරයා
3. එව - ම	15. ගන්තවා - ගොස්
4. අහොසි - විය	16. අසුකරොගස්ස - අසවල් රෝගයට
5. කොට්ටකා - කළා/කොටා	17. හෙසජ්ජං - බෙහෙත
6. මට්ඨානි - මට්ටම් වූ	18. පුච්ඡි - විමසුවේ ය
7. කුණ්ඩලානි - කුණ්ඩලාභරණ	19. ආහරිකා - ගෙනැවිත්
8. කතා - කොට	20. බලවා - බලවත්
9. පිලකුතං - පළඳනාව	21. ඤාතා - දූත
10. තෙන - එයින්	22. ඔලොකෙතා - බලා
11. පඤ්ඤායි - ප්‍රසිද්ධ විය	23. තිකිච්ඡාපෙහි - ප්‍රතිකාර කරව ව
12. සොළසවස්සකාලෙ -	24. වතා - කියා
සොළොස් වැනි වියේ දී	25. ආනේසි - ගෙනාවේ ය
	26. රුකඛතවා දිං - ගස් පොකු ආදිය
	27. කටච්ඡු - හැන්ද

පූර්ව ක්‍රියා පද

පූර්ව ක්‍රියාවක් යනු අවසාන ක්‍රියාවට පෙර කොට නිම වූ ක්‍රියා ය.

- බ්‍රාහ්මණෝ වෙජ්ජානං සන්තිකං ගන්තවා පුවස්.
(බමුණා වෛද්‍යවරුන් ළඟට ගොස් විමසී ය.)
- වාක්‍ය තැනීමේදී පූර්ව ක්‍රියා පද බොහෝ උපකාර වේ.
- සිංහල භාෂාවේ දී කා, බී, නටා, ගයා, කියා, දුව, පැන ආදිය පූර්ව ක්‍රියා පද ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.
- ඒවා පාලි භාෂාවෙන් සකසා ගන්නා ආකාරය උගනිමු.
- ඉහත වාක්‍යයේ ඉරි ඇදී පදයේ අග අකුර දෙස බලන්න. කා
- “කා” යන ප්‍රත්‍යය පූර්ව ක්‍රියා සාදා ගැනීමේ දී ක්‍රියා මූලය අගට එක් කරනු ලැබේ.
- “කාන” යනු ඒ වෙනුවට එක් කළ හැකි තවත් ප්‍රත්‍යයකි.

මේ පූර්ව ක්‍රියා පද සාදා ඇති ආකාරය බලන්න.

කා			
ක්‍රියා මූලය	ප්‍රත්‍යය	පූර්ව ක්‍රියාව	අර්ථය
පව	කා	පවිකා	පිස
ධාව	කා	ධාවිකා	දුව/දුවලා/දුවගොස්
භස	කා	භසිකා	සිතාසී
දා	කා	දදිකා - දකා	දී
ගව්ස්	කා	ගව්ස්කා	ගොස්

කාන			
ක්‍රියා මූලය	ප්‍රත්‍යය	පූර්ව ක්‍රියාව	අර්ථය
පව	කාන	පවිකාන	පිස
ධාව	කාන	ධාවිකාන	දුව/දුවලා/දුවගොස්
හස	කාන	හසිකාන	සිනාසි
දා	කාන	කාන - දකාන	දී
ගව්‍ය	කාන	ගව්‍යකාන	ගොස්

පූර්ව ක්‍රියා පද යොදා සකසා ඇති මේ වගන්ති දෙස බලන්න.

- අහං පාතොව පබුජකිකා මුඛං ධොවාමි.
මම උදේ ම නැගිට මුහුණ සෝදමි.
- සාමණේරො විහාරං ගනකාන බුද්ධං වජ්‍යති.
සාමණේරයන් වහන්සේ විහාරයට ගොස් බුදුන් වදින සේක.
- වෙජ්ජා ගෙහං පවිසිකා ගිලානං පසසති.
වෛද්‍යවරයා ගෙදරට පැමිණ රෝගියා බලයි.
- තාපසො හිමාලයං වසිකාන චිත්තං වඩ්ඩති.
තවුසා හිමාලයේ වාසය කොට භාවනා වඩයි.
- වානරා රුක්ඛං ආරුහිකා ඵලානි ඛාදිංසු.
වඳුරෝ ගසට නැග ගෙඩි කෑහ.

01. සිංහලට නගන්න.

1. කපයො තරුසු නිසිදිකා එලෙහි මනුසෙස පහරිංසු.
2. උපාසකො ධම්මං සුකා භික්ඛුං වන්දිකා ගෙහං ගතකා භතතං භුඤ්ජී.
3. ගොපාලො පසවෙහි සද්ධිං සිත්ථුං ගතකා සිත්ථුමහි නභායිකා පසවො ගහෙකා ගෙහං පටිසිකා ඛණ්ඩනො ගෙහං ගවජ්.
4. සීහො මීගං මාරෙකා ඛාදිකා වනං පාවිසි.
5. අහං කටවුරුං ගහෙකා භික්ඛුනො පතෙන දානං පුජෙකා වන්දාමි.

02. පාලියට නගන්න.

1. ඇත්ගොව්වා පොරවෙන් ගස් කපා ඇතුන්ට දුන්නේ ය.
2. ගුරුවරු වෙළෙන්දන්ගෙන් කොඩි මිලට ගෙන සිසුන්ට දුන්හ.
3. තාපසයා සිටුමැදුරෙහි දානය වළඳා බණ කියා නික්මුණි.
4. මුවා සිංහයෙකු දෑක බිය වී දුව ගොස් කන්දෙන් පැන්නේ ය.
5. අපි මල් කඩා විහාරයට ගොස් බුදුන් වැඳ ඤාතින්ට පින් දෙමු.

03. ඔබ දන්නා ක්‍රියාපද 5ක් සොයා, ඒවා පූර්ව ක්‍රියා කර වාක්‍යය බැගින් තනන්න.

04. ක්‍රියාපද විස්සක් පූර්ව ක්‍රියා රූපය සාදා පුහුණු වන්න.

05. පාඩමේ ඇති ඡේදය සිංහලට නගන්න.

මෙම ශබ්දය වාචෝද්ග්‍රහණය කරන්න.

අකාරාන්ත නපුංසක ලිංග “ඉම” ශබ්දය (මෙය)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	ඉදං, ඉමං	ඉමෙ, ඉමානි
ආලපන	---	---
දුතියා	ඉදං, ඉමං	ඉමෙ, ඉමානි
තතියා	අනෙන, ඉමිනා	එහි, එහි, ඉමෙහි, ඉමෙහි
කරණ	අනෙන, ඉමිනා	එහි, එහි, ඉමෙහි, ඉමෙහි
චතුර්ථී	අසස, ඉමසස	එසං, එසානං, ඉමෙසං, ඉමෙසානං
පඤ්චමී	අමහා, අසමා, ඉමමහා, ඉමසමා	එහි, එහි, ඉමෙහි, ඉමෙහි
ෂට්ඨී	අසස, ඉමසස	එසං, එසානං, ඉමෙසං, ඉමෙසානං
සත්තමී	අමහි, අසමිං, ඉමමහි, ඉමසමිං	එසු, ඉමෙසු

අකාරාන්ත ඉතිරි ලිංග “ඉම” ශබ්දය (මෑ, මැය)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	අයං	ඉමා, ඉමායො
දුතියා	ඉමං	ඉමා, ඉමායො
තතියා	ඉමාය	ඉමාහි, ඉමාහි
කරණ	ඉමාය	ඉමාහි, ඉමාහි
චතුර්ථී	අසසා, අසසාය, ඉමාය, ඉමිසසා, ඉමිසසාය	ඉමාසං, ඉමාසානං
පඤ්චමී	ඉමාය	ඉමාහි, ඉමාහි
ෂට්ඨී	අසසා, අසසාය, ඉමාය, ඉමිසසා, ඉමිසසාය	ඉමාසං, ඉමාසානං
සත්තමී	අසසං, ඉමිසසං, ඉමායං	ඉමාසු

18. ධාතුසෙනෝ/නරිස්සරෝ

අධාරසමෝ පාඨෝ

පුබ්බෙ අනුරාධපුරං නාම
අග්ගනගරං අහොසි.
තස්මිං නගරෙ මහානාමෝ
නාම මහාජෙට්ඨරෝ විහාසි.
සො පණ්ඩිතෝ, සද්දස්සථු
කොවිද්දෙ, මෙධාවි ච භවති.
තස්මිං නගරෙ දහරෝ
රාජකුමාරෝ ච විහාසි.
ධාතුසෙනෝ නාම තස්ස

නාමං. සො කුමාරෝ අනුදිනං මහාවිහාරං ගවස්ති. සො පවණ පරොපද්දව
භයෙන මහානාමටේරස්ස සන්තිකෙ පබ්බජි. සො සාමණෙරෝ එකද අත්තනෝ
ආචරියෙන සද්ධිං පවචනං අගමි. ගමනමග්ගෙ එකං කුනනදිං දිස්වා මහානාම
ටේරෝ එවමාහ. “හෝ! සාමණෙර! යදි ත්වං අස්මිං දීපෙ රජ්ජං ලභෙය්‍ය; තද එත්ථ
එකං වාපිං බන්ධාපෙහිති”

සො සාමණෙරෝ පවණ උප්පබ්බජිත්වා ලභිකාරජ්ජං ලභි. සො රාජා අති'ව
ධම්මිකෝ අත්තනෝ ආචරියස්ස වචනං සරිත්වා තත්ථ වාපිං බන්ධාපෙසි. අජ්ජ සා
වාපි “කලාවාපි” ති පඤ්ඤායති.

(පාලි රචනා 1 පූජ්‍ය බද්දේගම විමලවංස අනුනායක ස්ථවිර)

වචන මාලාව

1. පුබ්බ - පෙර	10. දීපෙ - රටෙහි
2. අගගනගරං - අගනුවර	11. රජ්ජං - රාජ්‍යය
3. විහාසි - වාසය කළේ ය	12. ලභෙය්‍ය - ලබන්නේ නම්
4. මෙධාවි - නුවණැත්තා	13. ඛන්ධාපෙහි - කරව, බඳව
5. අනුදිනං - දිනපතා	14. අතී'ව - අතිශයින්ම
6. පරොපද්දවහයෙන - සතුරු උවදුරු
බියෙන්	15. අත්තනො - තමාගේ
7. පබ්බජ් - පැවිදි විය	16. සරිත්වා - සිහි කොට
8. හො - පින්වත්	17. කලාවාපි - කලා වැව
9. යදි - ඉදින්, යම් හෙයකින්	18. පඤ්ඤායති - ප්‍රසිද්ධයි
	19. උප්පබ්බජ්ඣා - උපැවිදි වී

නිපාත පද

“හො, ව, යදි, තදා, ඉව” යන පද ඉහත පාඩමෙන් අපට හමුවිය. මේ පද නිපාත පද නමින් හැඳින්වෙයි. භාෂාව පහසුවෙන් ලිවීම සඳහා අපට නිපාත පද අවශ්‍ය වේ.

- නිපාත පද සෑම තැන ම එක ම ආකාරයට පවතියි.
- විභක්ති අනුව වෙනස් නොවේ.
- කාල අනුව වෙනස් නොවේ.
- ඒකවචන බහුවචන භේදයක් ද නැත.

නිපාත පද භාවිත කොට තැනූ මේ වාක්‍ය දෙස බලන්න.

- මාතා ව පිතා ව ගෙන. ගව්‍යනි - මව ද පියා ද ගෙදර යති.
- අහං පතනං වා පුප්ඵං වා සාබං වා ලහිතුං ඉව්‍යාමි මම කොළයක් හෝ මලක් හෝ අත්තක් හෝ ලැබීමට කැමැති වෙමි.
- යථා ඉදං පුප්ඵං මිලායාති තථා මෙ කායො විනාසභාවං යාති යම්සේ මේ මල මැලවේ ද එසේ මාගේ ශරීරය විනාශයට යයි.
- සො හීයො ගාමං අගමාසි හෙනෙම ඊයේ ගමට ගියේ ය.
- ඉමෙ වොරා කීර අජ්ජ තව ගෙන. ආගමිසසනති මේ හොරු වනාහි අද නුඹේ ගෙදරට එන්නාහ.

01. සිංහලට නගන්න.

1. ආම, මයං පුන එවං න කර්‍ඤ්ඤාම.
2. යථ අමබු හොති තථ පදුමානි ජායන්ති.
3. යාව තව ගරවො ඉධ ආගච්ඡස්සන්ති තාව තං ඉධ තිට්ඨාහි.
4. වාණිජා ගාමමහා ඛති වසිස්සන්ති.
5. සො ඛිප්පං ධම්මං විජානාති.

02. පාලියට නගන්න.

1. නුඹලා හෝ අපි හෝ එහි යමු.
2. සමුද්‍රය හාත්පස පර්වතයෝ වෙත්.
3. ඉදින් නුඹ එහි යන්නෙහි නම් මම ද නුඹ සමග එන්නෙමි.
4. මහණ, පිටවෙන්න යැයි ආලවක යක්‍ෂයා කීවේ ය.
5. ගවයෝ ගස යට තණ කති.

03. ඔබ දන්නා නිපාත පද පහක් යොදා වාක්‍ය පහක් තනන්න.

04. මෙතෙක් ඔබට පාලි භාෂා පොත් ඉගෙනීමේ දී හමු වී ඇති නිපාත පද ලැයිස්තුවක් සාදන්න.

05. පාඩමේ ඇති ඡේදය සිංහලට නගන්න.

මෙම ශබ්දය වාච්‍යාද්‍රව්‍යය කරන්න.

අකාරාන්ත ස්වභාව නපුංසක ලිංග “සබ්බ” ශබ්දය (සියල්ල)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	සබ්බං	සබ්බෙ, සබ්බානි
ආලපන	(හෙ) සබ්බ, සබ්බා	(හෙ) සබ්බෙ, සබ්බානි
දුතියා	සබ්බං	සබ්බෙ, සබ්බානි
තතියා	සබ්බෙන	සබ්බෙනි, සබ්බෙනි
කරණ	සබ්බෙන	සබ්බෙනි, සබ්බෙනි
චතුසී	සබ්බස්ස	සබ්බෙස්සං, සබ්බෙස්සානං
පඤ්චමී	සබ්බමහා, සබ්බසමා	සබ්බෙනි, සබ්බෙනි
ෂට්ඨී	සබ්බස්ස	සබ්බෙස්සං, සබ්බෙස්සානං
සත්තමී	සබ්බමහි, සබ්බසමිං	සබ්බෙස්සු

අකාරාන්ත ස්වභාව ඉතිරි ලිංග “සබ්බ” ගබ්බ (සියල්ල)		
විභක්තිය	ඒකවචන	බහුවචන
පද්මා	සබ්බා	සබ්බා, සබ්බායො
ආලපන	(හෙ) සබ්බෙ	(හෙ) සබ්බා, සබ්බායො
දුතියා	සබ්බං	සබ්බා, සබ්බායො
තතියා	සබ්බාය	සබ්බාහි, සබ්බාහි
කරුණ	සබ්බාය	සබ්බාහි, සබ්බාහි
චතුසී	සබ්බසසා, සබ්බාය	සබ්බාසං, සබ්බාසානං
පඤ්චමී	සබ්බාය	සබ්බාහි, සබ්බාහි
ඡට්ඨී	සබ්බසසා, සබ්බාය	සබ්බාසං, සබ්බාසානං
සත්තමී	සබ්බසසං, සබ්බායං, සබ්බාය	සබ්බාසු

මෙම නිපාත පද මාලාව අර්ථ සහිත ව පාඩම් කරන්න.

1. එවං - මෙසේ
2. අථ - ඉක්බිති
3. අථවා - නොහොත්
4. සනිකං - හෙමින්
5. උපරි - මත්තෙහි
6. හෙට්ඨා - යට
7. තිරියං - හරහා
8. බහි - පිට
9. කුතො - කොතැනින්
10. තතො - එතැනින්

11. ඉධ - මෙහි
12. පන - වනාහි
13. කිර - වනාහි
14. බලු - වනාහි
15. පුන - නැවත
16. අද්ධා - ඒකාන්තයෙන්
17. අනතරා - අතරෙහි
18. කථා - කොහි
19. කුහිං - කොහි
20. සමනතා - හාත්පස
21. අනෙතා - ඇතුළෙහි
22. ඉතො - මෙතැනින්
23. බිප්පං - වහා
24. වා - හෝ, නොහොත්
25. නහි - නැහැ
26. ආම - ඔව්/එසේ ය
27. අජ්ජ - අද
28. හියො - ඊයේ
29. සුවෙ - හෙට
30. කථං - කෙසේද
31. ච - ද
32. න - නොවේ
33. එව - ම
34. අපි - ත්
35. ඉදානි - දැන්
36. තදා - එකල
37. යදා - යම්කල
38. කදා - කවදා
39. සබ්බදා - සැමදා
40. සායං - සවස
41. පාතො - උදේ
42. අත්ත - මෙහි
43. තත්ත - එහි
44. විනා - හැර
45. නානා - නොයෙක්
46. සත්තං - නිතර

